

AUSTRALIJOS LIETUVYIS

DVISAVAITINIS AUSTRALIJOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

LITHUANIAN FORTNIGHTLY

PENKTIEJI METAI

Adresas: 35 Cator St. Hindmarsh, S.A.

Adelaide, 1952 m. balandžio 7 d.

Registered at G.P.O., Adelaide, for transmission by post as a periodical.

Nr. 7(93)

Sveiki sulauke Sv. Velyku!

Į LIETUVIUS AUSTRALIJOJE

Sv. Velykų proga ALB Krašto Valdyba sveikina visus Australijoje esančius lietuvius, linki visiems geriausios sėkmės, bet drauge primena, kad Kristaus Prisikėlimo šventėje ir mes turime prisikelti iš apsnūdimo — letargo miego mūsų Tėvynės Lietuvos gerovei ir į kiekvieną Jos šauksmą atsilipti bet kuriuo būdu. Tik tada pagerbsime Kristaus Prisikėlimo šventę ir patys save, kada merdinti skausmuose Tėvynė nebus mūsų pamiršta.

A. L. B. KRAŠTO VALDYBA
Sydney, 1952.

Korejoje

Sovietų Rusija ir kom. Kinija dar labiau sustiprino propagandą prieš JAV-bes, kaltindami jas, kad Korėjoje jos veda bakteriologinį karą, užkrėsdamos choleros, maro ir kitų užkrečiamųjų ligų bakterijomis užfrontės sritis. Rasta įvairių "įrodymų". Esą sulaukyta grupė šnipų, kurie stebėjo bakteriologinio karo efektingumą, rasta bomba, užtaisyta užkrečiamomis bakterijomis ir t.t., žodžiu, "įrodymų" netrūksta. Tačiau kai JAV-bės ir JT generalinis sekretorius Trygve Lie pasiūlė vaistų kovoti su besiplečiančiomis Kinijoje ligomis o kaltinimus iširti tarptautinei neutraliai komisijai, tai komunistai viską atmeta. Tiek ten ir tiesos.

JAV-bių užs. reikalų ministeris ir karo vadovybė kaltinimus kategoriškai atmetė.

Atrodo, kad komunistai, norėdami, artėjant pavasariui, nutraukti taikos derybas, ieško priežasčių. Mums pažįstantiems bolševikų taktiką, tai ne naujiena.

Taikos derybose nieko naujo. Pasutūtinėmis dienomis į Korėją atvyko gen. Ridgway. Jo kelionės tikslas neskelbiamas, bet aišku, kad jo atvykimas rišamas su taikos derybų stagnacija, o gal ir numatoma didelių karo operacijų pradžia.

Per kovo mėnesį komunistai neteko 37 lėktuvų, o sąjungininkai 32, kurie daugiausia numušti žemyno artilerijos. Iki kovo 19 d. raudonųjų nuostoliai siekia 1.670.000 vyrų.

Sąjungininkų aviacija visą laiką bombarduoja Šiaurės Korėjoje karinius taikinius.

Mūšiai fronte nežymūs.

P A D Ė K A

Visiems, pareiškusiems užuojautą ir palydėjusiems į kapus mūsų mylimą vyrą ir tėvą

VACLOVĄ JONAVIČIŲ
nuoširdžiai dėkojame

Liūdinčios žmona ar duktė

Europoje padėtis skaidresne

Gen. Eisenhoweris, NATO vyriausias kariuomenės vadas Europoje, vienerių metų sukakties nuo jo paskyrimo vyr. Europos kariuomenės vadu proga, išleido pranešimą apie Europos gynybos padėtį.

Pranešime sakoma, kad kol kas Europoje dar nepasiekta visiško saugumo. "Tačiau", pareiškiamame pranešime, "potvynis pradėjo kilti mūsų keliu ir padėtis laisvajame pasaulyje yra jau daug šviesesnė negu prieš metus."

Nors gynybos organizacija dar ir nepakankama, tačiau NATO jau turi kvalifikuotą ir stiprią gynybą, kuri kasdien stiprėja.

Gen. Eisenhoweris nurodė, kad Sovietų Rusija šiuo metu turinti po ginklu 175 divizijas, kurių trečioji dalis motorizuota. Aviacija turinti 20.000 lėktuvų, laivynas — 20 kreiserių ir apie 300 povandeninių laivų ir, šalia to, jos ekonomika pajungta karo pramonei.

Gi NATO kol kas turi 15 divizijų, mažiau negu 1.000 lėktuvų...

Tačiau šie skaičiai ne daug ką pasako. "New York Times" korespondentas iš Vokietijos praneša, kad gen. Eisenhowerio kariuomenė ap rūpinama taktiniais atominiais ginklais (artilėrijos sviediniais ir mažomis atominėmis bombomis, kurias mėto iš lėktuvų pozicijose žmonių masei naikinti). Pati gi armija perorganizuojama į mažesnius vienetus. Štai kodėl gen. Eisenhoweriui nėra reikalingas didelis žmonių skaičius.

Prabilo Stalinas

Grupė JAV-bių žurnalistų ir radio redaktorių pasiuntė Stalinui keturis klausimus, prašydami į juos atsakyti.

Klausimai ir atsakymai yra tokie:
Kl.: Ar trečias pasaulinis karas šiuo metu yra arčiau, negu prieš 2-3 metus?

Ats.: Ne, karo grėsmė nėra didesnė šiuo metu kaip ir prieš 2-3 metus.

Kl.: Ar keturių didžiųjų susitikimas šiuo metų būtų naudingas?

Ats.: Gal būt, ir būtų naudingas.

Kl.: Ar jūs manote, kad dabartinis laikas yra patogus suvienyti Vokietiją?

Ats.: Taip, aš manau.

Kl.: Kokiu pagrindu yra galimas komunizmo ir kapitalizmo sugyvenimas?

Ats.: Taikingas kapitalizmo ir komunizmo sugyvenimas yra visiškai galimas, jeigu yra abipusis noras bendradarbiauti, jeigu yra noras tęsti prisiimtus įsipareigojimus, jeigu laikomasi lygybės principo ir ne-

sikišama į kitos valstybės vidaus reikalus.

Vašingtone šiuos pareiškimus, kaip mažaverčius, atsisakyta net komentuoti. Anglai būtų pasiryžę važiuoti į Maskvą, jeigu JAV-bių ir anglų politikai tai rastų prasminga, gi Paryžiuje pareiškiamam, kad jeigu Stalinas tvirtina, jog karo pavojus nepriartėjęs, tai jam negalima prieštarauti, nes jis juk geriau tai žino.

Atsakymas į ketvirtą klausimą pirmiausia taikytinas pačiai Sovietų Rusijai, nes ji nesilaiko jokių susitarimų ir kišasi į kitų valstybių vidaus reikalus.

Apskritai, Stalino atsakymai menkaverčiai ir net prieštarauja jo paties ankstesniems pareiškimams, kuriuose tvirtinęs, esą trečias pasaulinis karas labai priartėjęs.

RUOŠIASI STREIKUOTI POLICIJA VAGYS TRINA RANKAS...

Queenslande grėsia policijos streikas. Streiko priežastis yra ši. Du slaptošios policijos dedektyvai buvo atleisti iš tarnybos ir paskirti į viešąją policiją. Tai viskas. Policijos unija nusprendė, kad toks žygis yra neteisingas ir grėsina streiku jei anie du dedektyvai nebus atstatyti į savo vietas.

Vagys, žulikai ir kiti "dori" piliečiai laukia kada streikas prasidės. "Turistai" iš kitų steitų taip pat ruošiasi streiko sezonui "atostogoms" į saulėtąją Queenslandą... Australijoje juk galimi visokie kurjojai.

— Japonijos policijos rezervas padidintas 34.000 vyrų ir dabar siekia jau 110.000 vyrų. Rerervinė policija faktinai yra reguliari kariuomenė.

Pulgiui Aneriusiui

BRANGUS LAUREATE,

Gyvendamas tremtyje savo darbu parodei visiems nesirūželiams ir vien tik prie rūdies, ugnies ir vagies bijančių turtų prisirišusiems tautiečiams, kad galima šias silpnības nugalėti ir ne vien tuščiais žodžiais, bet kūrybos darbais, reikšti prisirišimą ir meilę Tėvynei.

Lietuvių Rašytojų Draugija pasakydama Tave 1951 metų lietuviškosios literatūros laureatu paskelbė visam lietuviškajam pasauliui ir ypačingai mums, kad mes čia Pietų Kryžiaus globojamajame kontinente turime brangų ir didelio literatūrinio tobulumo atsiekusį rašytoją, mielą mūsų bendruomenės Australijoje narį.

Tavo "Sudiev, kvietkeli" kalba mums ligi pasymatimo su naujomis literatūros dovanomis.

Mes širdingai linkime šia reta proga nesustoti prie atsiektų laimėjimų, bet visu rįžtingumu dirbti literatūros dirvoje ir savo kūrybos vaisiais skatinti tremtinius veiksmingai pasiilgti mielos, neužmiršamos ir brangios Tėvynės Lietuvos.

P. V. Raulinaitis,
L. K. F. Australijos Valdybos Pirmininkas

1951 metų Lietuvių Literatūros Laureatą sveikinu ir siunčiu glėbį linkėjimų. Tikiu, kad tai ne paskutinis laurų vainikas.

Ta proga "Australijos Lietuvis" Leidyklai, išleidusiai "Sudiev, kvietkeli!", mano geriausi linkėjimai ir toliau tęsti gražiai pradėtą darbą.

Antanas Rūkštelė

Sunkiai judinami ratai

Nesenai baigėsi Lisabonoje NATO konferencija. Besiskirstydami diplomatai šypsodamiesi pareiškė pasiekę visišką susitarimą. Oficialiai paskelbta apie steigiamą Vakarų Europos Gynimo Armiją, kurių 25 divizijos esą jau dabar po ginklu, o 25 atsargoje, tai yra iki galo metų bus mobilizuota ir apmokinta.

50 divizijų skaičius gražus, bet reikia pažiūrėti ir antrą medalio pusę. Jei Vakarų Europos gynyba išstato (iki metų galo) 50 divizijų, kiek'gi jų turi priešingoji pusė? Komunistai prieš Vakarų Europos pajėgas, dabar turi Europoje 130 divizijų pasiruošusių žygiuoti kiekvienu momentu. Tas pajėgas sudaro 30 Sovietų divizijų stovinčiu Rytų Vokie-

tijoje ir satelitų kraštuose, 60 satelitų kraštų divizijų ir dar 40 divizijų ant vakarinės SSSR sienos. Tai jau tikrai imponuojantis skaičius.

Tačiau smulkiau panagrinėjus Vakarų Europos Armijos organizavimą metasi į akis nesutarimai tarp naujųjų sąjungininkų: atrodo, kad kiekvienas daro savo pagal priežodį "kas į mišką — kas į daržinę" ir dar kiekvienas prie organizuojamų pajėgų nori prisidėti kaip galima mažiau.

Norėdami aiškiau pamatyti kiek kas prisideda prie ruošiamos apsigynimo kovos paimkime % gyventojų pajungtų karo gamybai ir pamatysime kad jis yra: JAV 2,12%, Anglijoje 1,57%, Belgijoje 1,22%, Olandijoje

(Nukelta į 2 psl.)

Australijos Liet. Bendruomenėje

PASISKIRSTĖ PAREIGOMIS

Naujai išrinktoji Adelaidės Apylinkės Valdyba pareigomis pasiskirstė taip:

V. Žalkauskas — pirmininkas, J. Abromas — pirm. pavaduotojas, J. Pūslis — sekretorius, A. Morkūnas — išdininkas ir B. Lukavičius — kultūriniais reikalams.

SYDNEY

— Kaip kiekvienoj didesnėj lietuvių kolonijoj taip ir Sydnejų lietuviška veikla reiškiasi, kas matyti iš veikiančių organizacijų, būtent: A. L. B. Krašto Valdyba, ALB Sydnejaus apylinkė, ALB Tautos Fondo atstovybė, A. L. Kultūros Fondo Sydnejaus skyrius, A. L. Katalikų D-jos centras ir Sydnejaus skyrius, Sambūrio "Šviesa" Australijos regionalinė valdyba ir Sydnejaus skyrius, LAS Australijos Vietininkija ir Sydnejaus skyrius bei studentams lietuviams remti sekcija, Skaučių mergaičių vadeiva Australijoje, skaučių dr-ve "Šatrijos Ragana", skautų dr-ve "Šarūnas".

Toliau: Pasaulio Liet. Studentų Org. Komitetas ir Sydnejaus skyrius, Sporto Klubas "Kovas", Menininkų grupė "Aitvaras", Antibolševikinio Tautų Bloko Lietuvių Delegatūra, Liet. Inž. S-gos Sydnejaus skyrius, ALB Sydnejaus Savišalpos komitetas, Liet. parapijos bažnytinis Komitetas, gerų bičiulių "Avily" Tautinių Šokių grupė, Meno mėgėjų ratelis.

Bet ar jos visos savo veiklą rodo,

tai kitas klausimas, todėl neveltui ALB Krašto Valdybos pirmininkas suvažiavime pareiškė, kad ALB Sydnejaus apylinkė ypatingos veiklos neparodė, gal būt, dėl to, kad yra perdidelis susiskaldymas.

— ALB Krašto Valdyba š. m. kovo 16 d. buvo sukvietusi visų Sydnejuje esančių organizacijų pirmininkų bei jų atstovų pasitarimą, kuriame ir buvo keltas principinis veiklos derinimo klausimas. Prieta bendros nuomonės, kad veikloj tas derinimas turi būti. Diskutuota įvairūs klausimai. Išrinkta organizacinė komisija Sydnejaus lietuvių namų organizavimui — pirm. inž. B. Daukus, nariai dail. H. Šalkauskas ir P. Pilka. Komisija vykdo namų įsigijimo paruošiamąjį planą drauge su Liet. inžinierių Sydnejaus skyriumi. Gal būt, vieną kartą namų reikalas tikrai pajudės po nedėkingų buv. A. L. Draugijos Centro Valdybos nutarimų.

— Menininkų grupė "Aitvaras" aktyviai ruošiasi lietuvių menininkų parodai, kuri įvyks š. m. rugsėjo-spalio mėn. Parodai salė gauta viena iš geriausių Sydnejuje. Parodą atidarys vienas iš užsienio diplomatu — mums draugingos valstybės. Čia turėtų visi Australijoje gyvenę dailininkai prisidėti savo kūriniais.

— ALB Krašto Valdyba pavedė krepšinio pirmenybes 1952 m. rengti Sydnejaus Sporto Klubui "Kovas". Klubo Valdyba su pirm. p. Daudaru aktyviai rengia paruošiamuosius darbus ir greitai bus pain-

formuoti sporto klubai bei krepšinio komandos.

— ALB Krašto Valdyba sutiko aktyviai prisidėti prie rengiamo spaudai "Pasaulio Lietuvių Žinyno" kuris bus išleistas JAV-bėse. Tame Žinyne Australijos skyrių redaguoti pavesta rašyt. V. Kazokui, kuris įvairiais klausimais kviečiasi bendradarbius.

Praeitais metais Sydnejuje lietuviškas šeimas sukūrė 15, šių metų pradžioj netoli to skaičiaus. Mišrių vedybų buvo taip pat, kurios ne visos žinomos, nes vieni vedasi civilinė metrikacija, kiti australų bažnyčiose.

— Pasaulio Lietuvių Studentų S-gos Sydnejaus skyriaus studentų (kurių esama per 15) š. m. kovo 28 d. įvyko "Inisum Semestri" pobūvis. Jame dalyvavo ir visuomenės atstovai. Šiltus žodžius pasakė ALB Krašto V-bos pirm. J. Vaičaitis, kun. Butkus, LAS Australijos Vietininkijos pirm. inž. B. Daukus ir "Šviesos" Sambūrio studentams remti sekc. pirm. V. Saudargienė.

Stud. skyr. pirm. stud. Miknius, sekr. stud. Daniela ir kt. įdėjo darbo ir energijos. Ypač paminėtina pobūvio vyr. šeimininkė stud. Daukutė skoningai ir gražiai paruoštais užkandžiais.

— Sydnejun atvykus muzikui Kavaliauskui organizuojasi lietuvių choras. Atrodo, kad choro organizavimas pasiseks, nes jau įsitraukė nemažas dainininkų skaičius, žinoma, jei choras bus bendras, o ne vien bažnytinis, kaip pradžioj buvo pradėtas organizuoti.

— Birželio 14-15 d. d. minėjimas ruošiamas bendrai su estais ir latviais, tik tenka apgailestauti, kad mūsų įvairios pavienės jėgos sunkiai įtraukiamos į darbą, kas paaškinėjo jau darbo pradžioj. Čia ALB Sydnejaus apylinkė turėtų parodyti daugiau iniciatyvos ir energijos, nes minėjimas yra vietos organizacijų reikalas.

— ALB Krašto Garbės Teismas pareigomis pasiskirstė tekančiai:

Pirm. Dr. E. Jansonas (adresas: 26 Fort ave., Kensington Grdns, Adelaide, S. A.), sekretorius A. Maželis (17 Cowra St., Mile End, Adelaide, S. A.), pirm. pav. J. Kalvaitis, (33 Kent Tee, Kent Town, S. A.), nariai: L. Garbaliuskas ir P. Lukošius.

— Š. m. vasario 26 d. Coomoje įsisteigė ALB Coomos seniūnija. Išrinkta seniūnas St. Kvedaras, sen. pav. V. Činikas. Adresas: Mr. St. Kvedaras, N. 1111 Wengie St. N. Cooma, N. S. W.

— Gautas leidimas leisti "Free Word", anglų kalboje, savaitinis biuletenis. Redaktorius Alb. Pocius.

— LAS Sydnejaus skyriaus susirinkimas įvykęs kovo 29 d., išklaušė skyr. pirm. B. Daukaus pranešimą apie praėjo laiko atliktą darbą ir nu matomos veiklos planą ir jam pritarė. Nutarė aktyviai remti lietuvių namų įsigijimo reikalą Sydnejuje. Numatytos paskaitos: p. Reizgio — Mažosios Lietuvos veikėjai, p. J. Zukausko — Lietuvos žymieji veikėjai, p. V. Saudargo — Lietuvos ekonominė padėtis.

JAUNIMAS VERŽIASI Į MOKSLĄ

Jau ne kartą Australijos lietuviškoji spauda rašė apie mūsų jaunimo pažangą moksle. Verta išskirti mūsų spaudoje tokius moksle pasižymėjusius, kad jie būtų mums žinomi ir skatintų lietuviškąjį jaunimą siekti mokslo.

Tarpe naujai šiais metais įstojuusių į Sydnejaus universitetą yra vienintelė lietuvaite, gerai šiais metais baigusi gimnaziją — Daukutė Pojauta. Kaip gerai baigusi gimnaziją Daukutė gavo valstybinę stipendiją studijuoti Sydnejaus universitete. Linkim šiai jaunuolei-akade-

mikei sėkmingai studijuoti ir įsigyti diplomą. S.

LAIŠKAS REDAKCIJAI

Gerb. Redaktorium,

Tiesos dėlei dėl p. V. Žemkalnio atviro laiško tilpusio "A. L." š. m. kovo mėn. 24 dieną No. 6(92) malonėkite atspausdinti sekantį:

1. Mano "A. L." sausio mėn. 14 dieną No. 1(87) tilpusį paaškinimą, kad: a) 1951 metų KMI paskaitoms prašiau p. V. Žemkalnį prisidėti, bet jis atsisakė; b) 1952 metams rengiamoms Instituto paskaitoms prisidėti prašiau 1951 metų gruodžio mėn. 8 dienos raštu, bet į šį raštą dar negavau atsakymo, p. V. Ž., matomai, skaito tai, kad "liečia tik muilo burbulus." Nesuprantu, koku geresniu būdu galima buvo suteikti progą, kiek tai liečia mano pastangas, laikyti viešas paskaitas.

2. Jeigu ponui V. Žemkalniui ištikrųjų taip svarbu jo paskaitos pavidinimo atitaišymas, tą jis, rodos, galėjo labai lengvai padaryt nesigriebdamas neteisingų užmetimų, o vien visuomenei per spaudą temos pranešimu, ką, pagaliau, jis ir padarė.

3. Ponas V. Žemkalnis dabar jau suranda kitas kliūtis jo buvusiai viešai paskaitai, o būtent mano ilgą įžangos žodį apie Institutą, ko tikrumoje irgi nebuvo, nes tas mano žodis tęsėsi nedaugiau apie penkias minutes ir joks auditorijos prašymas nebuvo p. V. Ž. reikalingas ir įteiktas, nes aš pats jį pristačiau auditorijai kaip to dienos paskaitininką; pačiai paskaitai nebuvo jokios laiko ribos nustatyta.

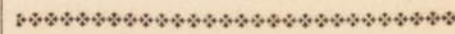
Stebėdamasis kovo 7 dienos laišku pareiškiu, kad p. V. Žemkalnis: 1) neskatina kultūros ir švietimo darbo šaipydamsis iš jį dirbančių asmenų; 2) atgrąšina kitus nuo jo tik tokiu duodamu atpildu; 3) žino mano nusistatymą jungtinėmis jėgomis dirbti kultūros darbą, tad pats, prie jo kad ir nesidėdamas, privalėtų bent netrukdyti savo laiškais; 4) nors ir būtų nepatenkintas Instituto vardu ir jo vodovybe, visgi turėtų atsiminti dėsnį — Amicus Plato, sed magis amica veritas — ir paprasčiausius tolerancijos reikalavimus.

Jūsų

P. V. Raulinaitis

Melburne, 1952. III. 31.

Redakcija: Išsiaiškinimą laikome baigtu.

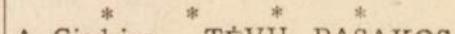

NAJAI GAUTA K N Y G A

James Hilton — SUDIE, PONE ČIPSE. Vertė K. Barėnas. Išleido "Akiratis" Britanijoje 1952 m. Kaina 5/5 (su pašto išlaidomis). Knyga gaunama AL Leidykloje ir pas atstovus.

"James Hilton — populiarus anglų rašytojas, prirašęs nemažą knygų."

"Sudie, pone Čipse" (Good-bye, Mr. Chips) gal būt yra vienas populiariausių jo dalykų. Nuo 1934 m. jos išėjo jau 23 laidos, ir tai rodo neabejotiną pasisekimą. Prieš pastarąjį karą pagal tą simpatišką knygutę buvo pastatyta puiki filmas, kuri turėjo reto pasisekimo ir Lietuvoje".

A. Giedrius — TĖVŲ PASAKOS, pirmosios knygos. Išleido PLB Vokietijos Krašto Valdyba. 150 pusl., kietais viršeliais. Iliustracijos J. Kaminsko. Viso telpa 48 pasakos. Puiki dovana jaunimui. Kaina 12/6

Antanas Sabaliauskas — NUO IM-SRĖS IKI ORINOKO, per fakių žemę. Išleido Venta. 225 psl. Kaina 16/0.

A. Vaičiulaitis — VALENTINA, romanas. Antroji pataisyta laida. Išleido Venta. 144 psl. Kaina 11/0

Vincas Jonikas — SIELVARTO RAUDOS. Poezija. 60 psl. Kaina 6/6.

SUNKIAI JUDINAMI ...

(Atkelta iš 1 psl.)

joje ir Norvegijoje 0,97%, Luxemburge 0,77%, o Italijoje ir Danijoje tik 0,63%. O kas atsakys į klausimą, koks % gyventojų pajungtas tam reikalui Sovietų Sąjungoje? Vakarų Europos gyventojai, o kartu ir jų atstovai politikai, nors ir matydami grėšiantį pavojų, aukotis gynybos reikalams ne tik gyvybės, bet net turto ir patogumo neturi noro. Taip, Europą reikia ginti, bet tegul ją gina pavyzdžiui ... Amerika.

Kaip mes jau rašėme sunkiausias klausimas yra su Prancūzija. Kad Vakarų Europos gynyba be Vokietijos neįmanoma sutinka visi, tačiau Prancūzai nenori, kad Vokietija turėtų savo vyriausią štabą ir vyriausią vadovybę, o be to, dauguma prancūzų laikosi labai rezervuoti dėl armijos, kuriai vadovaus ne prancūzai. Visa nelaimė, kad Prancūzija gyvena "buvusios didybės sapnais" siekdama vadovybės Vakarų Europoje. O kas sutiks būti vadovaujamas valstybės, kuri pati nesusitvarko? Čia ir yra didžiausi Vakarų armijos sunkumai.

Pačios Prancūzijos padėtis yra kritiška. Indo-Kinijoje padėtis kiekvieną dieną sunkėja. Paskutinių dienų spauda pranešė, kad Indo-Kinijos sieną peržengė 15.000 kiniečių "savanorių" sustiprinti raudonuosius, o kadangi ir be to prancūzų kariuomenės padėtis Indo-Kinijoje buvo sunki, tai būtų nedidelė staigmena, jei raudonieji prancūzus išstumtų iš Tonkino. Tokia padėtis ūkiškai prancūzams ir nebūtų taip baisi, tačiau tai būtų smūgis jų prestižui Tolimuose Rytuose ir Šiaurės Afrikoje, o reikia neužmiršti, kad prancūzų padėtis Tunise ir taip jau pašlijus. Indo-Kinijos karas su rau-

donaisiais čulpia pinigus ir kareivius, kurie taip veikalingi Europoje. Be to, Prancūzijoje prasidėjo ekonominė krizė. Išgelbėti Prancūziją galėtų tik stipri ranka, bet tokios prancūzų politikų tarpe kol kas nesimato. Teisybė, Amerika gelbėti Prancūziją sukišo daug dolerių, tačiau prancūzų partijų rietenos Amerikoje kelia nepasitenkinimą ir jau pasigirdo atskirų senatorių išsireikškimų, kad laikas nutraukti šelpus valstybę, kuri pati viduje nesugeba susitvarkyti.

Matyt, tokios atmosferos įakoje sudarius A. Pivėjui naują ministerių kabinetą už jį balsavo 27 de Gaule partijos nariai, nors partija buvo nusistačiusi nebalsuoti.

Jei Prancūzijoje susidarys pastovesnė valdžia, tai JAV ir toliau teiks ūkišką ir karišką pagalbą, kuri ypač šiuo metu Prancūzijai reikalinga, o gyventi buvusios garbės prisiminimais nors ir gražu, bet nenaudinga.

Tai tokioje atmosferoje kuriama Vakarų Europai ginti armija. Amerika, matyt, deda visas pastangas, kad susitarimai kaip galima greičiau būtų ratifikuoti.

Vyriausias Vakarų Europos gynybos vadas gen. Eisenhoweris antroje gegužės mėnesio pusėje, kaip kandidatas į JAV prezidentus, apsisprendė Europą, ir jis nori, kad jo kūdikis, Vakarų Europos Gynybos Armija, taptų gyvu kūnu. Š. m. kovo 26 d. gen. Eisenhoweris pareiškė, kad yra gerų davinų, jog Prancūzijos, Vakarų Vokietijos, Italijos, Olandijos, Belgijos ir Luksemburgo užsienio ir karo ministrai balandžio mėnesio pradžioje pasirašys reikalingas sutartis ir paruoš jas ratifikavimui.

Tikėsime, kad prieštaravimų byloje įklimpęs gynybos vežimas galų gale pajudės. C.

Svetimoj spaudoj

GUDIJOJ IR LIETUVOJ PRAVESTI DIDŽIAUSI ZIEMOS MANEVRAI

Didžiausieji nuo karo pabaigos raud. armijos žiemos manevrai, kaip praneša vokiečių "Der Spiegel" N. 7/52, šiemet žiemą buvo praveisti Gudijos karo apygardoje, į kurią įeina ir Lietuvos teritorijos, taip pat Pietų Ukrainoj. Jų metu vidut. temperatūra siekė 20 laipsnių šalčio, manevrams vadovavo marš. Timošenko. Operatyviniu atžvilgiu jie buvo tuo įdomūs, kad čia pirmą kartą jūrų kautynių taktika buvo panaudota žemyne. Raud. armija operatyviniu atžvilgiu suskirstyta į 7 atskiras karines grupes: 1. Šiaurės su vyr. būstine Leningrade, apimanti Šiaurės Europos ir Arktikos sritis. 2. Vakarų grupės vyr. būstinė yra Minske. Jos operatyvinis uždavinys — Vak. Europa. 3. Pietų, vyr. būstinė Odesoj, operacijų sritis — Balkanų kraštai. 4. Kaukazo, vyr. būstinė Tiflise, operatyvinis tikslas — priešakinė Azija. 5. Turkestano, vyr. būstinė Tashente, skirta pietryčių Azijai. 6. Tol. Rytų, vyr. būstinė Vladivostoke. 7. Galiausiai visų tų operatyvinių grupių nugarkaulį sudaro Žukovo grupė, kurios vyr. būstinė yra Brianske. Kiekviena ši grupė karo atveju veiks autonomiškai, taip pat apsirūpins reikalingomis atsargomis. Jų dispozicijoj karo atveju būtų ir minimųjų sričių karo laivynai. Pirmoji šios rūšies "praktika" buvo išimta 1940 m. per žiemos karą su suomiais. Žukovo grupė rūpinsis, kad frontas "nesustingtų", kad pralaužimai būtų tučtuojau "užraukti", idant niekur nesudarytų "naujas Verdunas", o pati Sov. Sąjunga norima paversti "ištisa tvirtovių sistema". Timošenko dabar yra vyr. vadas šios Vakarų grupės, kuri veikia senojo Gudijos karo apygardoj ir Pabalty. Čia šiemet minimoji taktika buvo pirmą kartą pavartota.

Karo atveju lenkų armijos "koordinacijai" su raud. armija vadovauti marš. Rokosovskio paskirtas gen. maj. Kovalevas, kuris taip pat palaike ryšį su Minsko Vakarų grupe. Be to, tarp Schneidemuhles ir Kolbergo, Balstogės erdvėj suteikti žymus sov. kariuomenės kontingentai. Pirmą tikrojo karo fazę rodys susitrintas psichologinis karas — masinė baimė, teroras, išplėsta radijo ir spaudos propaganda. Sovietai tikisi, kad naujo karo atveju į Vakarų tučtuojau pasipiltų milžiniška pabėgėlių masė, kuri užkimštų visus susisiekimo kelius. Sabotažas tų baimę dar padidintų. Tada visi vakariečių Nato planai būtų paversti niekais ar bent sumažinti iki minimumo. Santarvininkai mano, kad ir šį kartą Sovietai mėgins panaudoti tą pačią taktiką, kuri pasirodė sėkminga praėjusiam kare, kai marš. Rokosovskio vadovaujama kariuomenė įsiveržė į Rytprūsius, o jo tankų armijos smagaliai neleido išsimuštį vokiečių armijoms, ir Ilijai Erenburgui pavyko iš nuvargusių raudonarmiečių išspausti paskutinį atodūšį, drauge didinant jau ir taip nuolat augantį pabėgėlių srovės siaubą.

Eisenhaverio štabe sudaryta spec. komisija, kuriai pavesta paruošti reikalingą nuo to "pirmojo galimo Sovietų smūgio į Vakarų" gynybą. Jai Shape rėmuose vadovauja amerikiečių pulk. F. Kindley. Jo nuomone, sėkmingai gintis būtų įmanoma, jei gintis būtų pradėta ne prie Reino, bet prie Elbės, nors tuo pačiu vakariečių daliniai būtų puola mi panašia taktika, kaip kad medžiokliniai šunes puola savo grobį. Dabar šie dalykai atsidedus studijuojami.

PILUVOJ STOVI DALINIAI DANIJAI PULTI

Tas pats "Der Spiegel" N. 10/52 paaiškina, kodėl danai į Jutlandijoj kovo mėn. pradėtuosius karo ma-

nevrus nepakvietė Sovietų ir raud. Kinijos karo atstovų, būtent — tuo norėdami parodyti savo nepasitenkinimą, kam Piluvoje, netoli Klaipėdos, laikomi paruošties padėty 2 pėstininkų pulkai ir įvairūs artilerijos, šarvuotųjų, pionierių, priešlėktuviniai ir raketsvaidių daliniai, kurie ant rankogalių turi žymenis: "Borholmo ekspedicinis ir saugumo korpas". Jų daugumą sudaro Danijai priklausiančios Bornholmo salos Sovietų okupac. pajėgų 1945—46 m. veteranai, jų vyr. vadas gen. Kunšinkis, tada ėjęs Bornholmo įgulos štabo viršininko pareigas. Danai galvoja, jog tuo būdu Sovietai nori juos įbauginti, kad atsimesių iš Nato.

Grįžęs iš Maskvos sov. zonos min. pirmininko pavad. Nuschke paskelbė, kad šiuo metu Maskvai itin svarbu konsoliduoti savo santykius su raud. Kinija, nes karo atveju ten Sovietų aktyvumas būtų pirmiausia jaučiamas. Europa ir Vokietija Maskvai, esą, turinčios tik antraeilės reikšmės. Vokietija tada virstų oro karo lauku, o ypač jos miestai ir pramonė — bombonešių taikniais. Todėl jis daro išvadą, kad šiuo metu Maskva į didesnius kompromisus dėl Vokietijos neis, o per rinkimus į JAV prezidentus rems respubl. Taftą. Galimas perrinkimas kritiškiau vertinamas net už Eisenhaverio išrinkimą. Gi kinų nacionalistų Čiangkaišekas, šiuo metu vykdamas pagal amerikiečių nurodymus įvairias reformas, pareiškė būkštavimų, kad raudonieji, sutraukę į šiaurę nuo Honkongo stiprias pajėgas, gali pavasarį pulti Formozos salą, tuo būdu sudarydami naują "antrąją frontą".

Ryšių su Nato konferencija Lisabonoj gen. Franko brolis Nikola pareiškė samprotavimų, kad nors šiuo metu Vak. Europai ir negresia tiesioginis Sovietų puolimas, tačiau niekam nepasitaptis, kad Stalinas stengiasi sudaryti vieno mil. parašutininkų armiją, kuri tučtuojau pultų D. Britaniją ir Ispaniją. Ispanų žiniomis, Sov. Sąjunga jau ir oro apsiginklavimu pralenkia JAV. Todėl ispanai norėtų, kad būtų užmirštos praėties klaidos ir tiek D. Britanija, tiek ir Ispanija bendrai aptartų gynybos planus. Ir iš tikro, ispanai į karaliaus Jurgio VI laidotuves pasiuntė ne tik savo užs. reik. min. Artajo, bet ir tris savo kariuomenės skyrių šefus, kurie paskui liko Londone vesti slapų derybų, o marš. Montgomeri buvo pakviestas apžiūrėti įtvirtinimų Pirinėjuose.

SULAUKĖ DĖMESIO IR TURKIJA

Ypač dėl savo 360.000 karių, kurių skaičius mobilizacijos atveju gali būti padidintas iki 2 milijonų. Turakai išsiderėjo labai patogias sąlygas — net ir tuo atveju neiti automatiškai karan, jei Sovietai užpultų kurią nors Vak. Europos valstybę (tik ne Balkanus) arba imtų žygiuoti Azijoj. Pati betgi gaudama tokiu atveju "kolektyviniu saugumo garantijas", ar tik ne pirmas tos rūšies istorijoj, ji vis dėlto sudaro labai svarbų narėlį Vakarų gynybos žiede. Mat, Užkaukazy stovi paruošta visiems galimūmams gen. Antanovo 18 divizijų kariuomenės grupė, šiuo metu sustiprinta dar iš 4 pionierių divizijų sudaryta smogiamąja armija, kurios numatomas tikslas Abadano naftos versmės, masė sovietinių bombonešių ir Juodosios jūros laivynu. Nors turkai žino, kad jie vieni neįstengtų gen. Antanovo armijos sulaukyti, tačiau tikisi, jog laiku sulauktų pagalbos iš Vakarų, ypač iš JAV aviacijos, kuriai Turkijoj pastatytos 24 bazės. Iš jų Maskvą galima pasiekti per 160 min., Magnitogorską — per 200 min., o iš Erzerumo — Bakū versmės tik per 74 minutes. Be to, tikrą siaubą Sovietams kelia Viduržemių jūroj nuolat budinti 6-ji JAV jūrų laivyno flotilija su 6 lėktuvnešiais.

KAD DAUGIAU NEPASI-

Redaguoja Sambūrio "Šviesa" Australijos Regijonalinė Valdyba

IŽANGA

Pagyvėjęs Sambūrio "Šviesa" veiklai Australijoje, atsirado gyvas reikalas sueiti ir su platesne lietuviška visuomene į glaudesnę kontaktą. Tuo tikslu sambūrio Australijos Regijonalinė Valdyba, maloniai sutikus "AL" redaktoriui, nutarė įvesti savo mėnesinį skyrių.

Mes sieksime šiame skyriuje patiekti straipsnių kultūros klausimais ir supažindinti skaitytojus su Sambūrio "Šviesa" siekais ir gairėmis.

Mes kviečiame narius ir besidominančius Sambūriu jungtis į darbą, kad skyrių turėtume įdomų ir turiningą. Atsižvelgiant į tai, kad laikraščio skiltys nepergausios, už sutikimą įvesti skyrių, "AL" redakcijai tariame ačiū. Taip pat dėkojame kolegai dail. A. Šimkūnui už padarytą skyriui vinjetę.

... Ir šviesa ir tiesa mūs žingsnius telydi!

Sambūrio "Šviesa" Australijos Regijonalinė Valdyba

ŠVIESOS KELIAS

Šiandieną, kada lietuvių tremtis paskendusi pesimizme ir oportuniste ir užmektomis akimis pjaudama šaką, ant kurios ji laikosi, "Šviesa", kaip dvasinės rezistencijos sąjūdis, pakartotinai kviečia visus jungtis kovai už žmogų, už laisvę ir už tėvynę.

Mes skelbiame rezistenciją, nes silpno kova prieš galingą priešą yra tik pasipriešinimas; mes skelbiame dvasinę rezistenciją, nes priešas, prieš kurį mums tenka kovoti, yra ne vien materialinio, bet kartu ir dvasinio pobūdžio; o taip pat ir ginklai, kuriais mes šiuo metu galime naudotis yra beveik be išimties dvasiniai.

Sambūris ryžtasi kovoti už žmogų, nes žmogus yra kiekvienam žmogui pati dydžiausia vertybė, kurią jis aplink save mato. Sambūris kovoja už laisvę, nes laisvė yra pati pagrindinė sąlyga, kad žmogus galėtų būti laimingas; jis kovoja už tėvynę, nes tik toji šaly, su kuria žmogus yra surištas krauju, kalba, protočiais ir istorija, jis pilnai gali vystyti visas savo galias.

Kad darbas ir kova galėtų būti vaisingi, Sambūris kviečia savo narius susirūpinti saviuokla, suprasdama, kad didelė dalis šiandieninių negerovių yra kilę iš jo paties, kad ir jis yra kaltės dalininkas, kuri šiandien mus pačius ėda ir naikina.

Žmogus šiandien turi galimybę naudotis turima laisve, bet ir galimybė būti pavergtas jo paties su-

KARTOTŲ JALTA

Kuriai vasario 11 d. suėjo 7 metai, 56 amerikiečių senatoriai įteikė senatui JAV konstitucijos pakeitimo projektą, kuriuo būtų uždrausta JAV perleisti dalį savo suvereninių teisių bet kuriai organizacijai, nors ir taptautinei. Neabejojama, kad toks pakeitimas būtų smarkiai suvaržęs derybų laisvę net ir Rooseveltui, nes tada tarpt. sutartys neturėtų pirmumo prieš vidaus įstatymus. Jau dažniau ir britai ima skelbti, kad jokia taika su bolševikais nebus įmanoma, jei jie nepasitrauks į Curzono liniją.

"Revoliuciją" prieš Jaltos susitarimus, aiškiai matydamas jų galią sukėlė ir JAV senato užs. reik. komitetas, sausio 5 d. visais balsais atsisakęs pripažinti "3 didžiųjų" susitarimus ryšium su Japonijos sutarties ratifikavimu. Jaltą puola ne tik lietuvių, kitų baltų, ukrainiečių etc spauda, bet ypač ištremtieji vokiečiai, kurie dėl to visą bėdą stengia-

kurtos mašinos. Kad jis geriau yra linkęs būti vergu, matome iš progreso, kurį jis daro ne lygsvarai išlaikyti tarp materialinio ir dvasinio pasaulio, bet dvasinių vertybių palaidojimui. Materialinio gyvenimo progresas šiandien akivaizdžiai rodo tą prarają tarp materijos ir dvasios, kuri žmogų padarė pilką, kasdieninį, kaip ir jo kūrybos vaisių. Iš šios perspektyvos reikia suprasti vis didėjančią visuomenės susiskaldymą ir neapykantą, kuri tiek tautines tiek ideologines grupes ar narius veda į beprasmingą kovą, gi didelę visuomenės dalį paverčia indiferentiška bendriesiems reikalams.

Šių negerovių akivaizdoje Sambūris skatina šviesietišką visuomenės dalį ugdyti tolerantiškumą, vieningumą, humaniškumą ir plėsti savo dvasinį akiratį sekant įvairių kraštų visokeriopas gyvenimo išraiškas ir tuo būdu keliant savo asmeninę ir tautinę kultūrą.

Šį auklėjimosi darbą yra būtina kiekvienam praėti, nes tik stiprūs ir gilūs žmonės pajėgs mus išvesti iš šių dienų nelaimių, tik pasiruošę žmonės asmenybės pajėgs laisvę iškovoti ir mokės ją naudotis.

VYDUNAS SVEIKINA AUSTRALIJOS ŠVIESIEČIUS

Sambūrio "Šviesa" garbės narys Dr. Storasta Vydūnas atsiuntė Australijos Regijonalinei Valdybai laišką, kuriame rašo:

Manau, Jūs visi norėjote man pareikšti savo širdingumą. Yra man tai gaivestis, kuri mane daugiau stiprina negu valgomieji dalykai. Patirdamas tai dažnai, jautiuos ir dar kiek kūniškai pajėgumo, nors visokios senatvės žymės pasireiškia, akys niukniasi, ausys apkursta. Bet vis dėlto galiu dar rašyti ir su žmonėmis pasikalbėti, net viešų kalbų pasiklausyti. Bet pagauonu žodžių prasmę tik tada gerai, kad kalbėtąs ir aiškiai masto, galvoja.

Sėdėdamas už rašymo stalo, už nugaros netoli šiltasis krosnelis. O kojas laikau įkišęs į kailinį maišą. Taip sėdėdamas rašau ir šį laišką ir su raidėmis susieju ir savo mintis. Jos nori Jums sukelti sumanymą, kad Jūsų atsimenu su gerais linkėjimais, būti vis pavyzdingais žmoniškumu, jeib būtume laiminti Didiosios Malonės.

Taip Jūs visus, viso Sambūrio narius sveikina širdingai.

Vydūnas

COLLEGOS,

Norėdami žinoti tikslų narių skaičių Australijoje (eventualiai siuntinėsi-me Sambūrio Biuletėnį) prašome pavieniui gyvenančius ir dar neisijungusius į Sambūrio skyrius Australijoje registruotis Sambūrio "Šviesa" Australijos Regijonalinėje Valdyboje adresu: J. Kedys, 47 Daphne ave., Bankstown, NSW.

Sambūrio "Šviesa" Australijos Regijonalinė Valdyba

si suversti Rooseveltui, Stalinui ir Churchillui. Tik Jalta, Potsdamas ir kt. tos rūšies sutartys, jų spaudos tvirtinimu, suteikusias Sovietams laisvas rankas daryti Rytuose tokius eksperimentus, kuriuos tam tikra prasme neblogai pavaizduoja kad ir lenko Cz. Milosz, išsyk bendradarbiavusio su bolševikais, "Der Monat" žurnale N. 41 įdėtas straipsnis "Pabaltijo tautos". Jame konstatuojama, jog šiandien Ukrainos miestuose jau daugiau šnekama ru — einama tuo pačiu keliu, ir čia vis siškai kaip ukrainietiška. Pabalty daugiau mokslininkų, rašytojų, menininkų siunčiami į Maskvą, kad ten būtų "perdirbti" ir taptų ne lietuviškas, bet rusiškojo bolševizmo pranašais. Kaip kad prancūzų kalba apskelbiama feodalizmo kalba, anglų — kapitalizmo, tai rusų kalba — socializmo, nes "Rusija yra didžioji tauta, kuri revoluciją pagimdė ir išnešiojo". Ji "neša pasauliui išgany-

(Nukelta į 4 psl.)

VASARIO 16 GIMNAZIJA

PASKIRTOS PREMIJOS VASARIO 16 GIMNAZIJOS MOKINIAMS

Savo laiku buvome paskelbę dvi konkursines temas Vasario 16 Gimnazijos mokiniams. Temos buvo: V — VIII klasių mokiniams "Kaip aš galiu geriausiai pasitarnauti tėvynei tremtyje" ir I — IV klasių — "Kodėl aš turiu mylėti savo tėvyne".

Gautus geriausius rašinius komisija įvertino ir premijas paskyrė:

Už pirmąją temą — Pirmąją premiją (DM 30,00) V klasės mokinėi Teresei Sakalauskaitėi — Broniaus Lukavičiaus (Adelaide) vardu;

Antrąją premiją (DM 10,00) VII klasės mokiniui V. Raišiui — Romualdo Greimo (Melbourne) vardu;

Už antrąją temą: Pirmąją premiją (DM 30,00) III klasės mokinėi Eleonorai Sakalauskaitėi — Jonės Žitkevičienės (Maifra, Vic.) vardu;

Antrąją premiją (DM 10,00) II klasės mokinėi Elenai Hupotaitėi — Danutės Bertasiūtės (Geelong) vardu.

Premijos bus įteiktos mokslo metų pradžioje — balandžio 18 dieną paminėtų aukotojų vardu.

Šia proga norime paminėti, kad premijoms buvo atsiuntę pinigų daugiau asmenų, bet kadangi tik keturios premijos skirtinos, tai tik keturių aukotojų vardu galėjome premijas paskirti. Kitų pinigai pasiūsti gimnazijos išlaikymui.

Visiems aukotojams ir rėmėjams nuoširdus ačiū!

JAU TRYS APRUPINTI 87 DAR LAUKIA

PLB Vok. Krašto Valdybos ir Vasario 16 Gimnazijos atsišaukimas į pasaulio lietuvius neliko be atgarsio. Pirmasis atskubėjo "Dainavos" Meno Ansanblis, Chicago'je. Antrasis neseniai pasižadėjo išlaikyti vieną mokinį bendrabutyje Burlingto (Chicago) prekių stotyje dirbančių lietuvių būrys, kurio vardu pasižadėjimą pasirašė G. Lapėnas, L. Kerulis ir J. Susmaras. Jų išlaikymui paskirtas gabus mokinyš Algimantas Grintalis, gim. 1937 m. rugpjūčio mėn. 3 d. Panevežyje. Trečiasis išlaikytojas tai ponai E. ir V. Mikaloniai, 367 Jackson St. W., Hamilton, Ont., Canada. Jų išlaikymui paskirta viena iš geriausių mokinių Mažosios Lietuvos mergaitė Erna Šmitaitė, gim. 1940 m. kovo mėn. 28 d. Klaipėdoje.

Burlingto stotyje dirbantieji

*****

SVETIMOJ SPAUDOJ

(Atkelta iš 3 psl.)

mą". Žiaurumai? Tame vyksme, kuris vyksta Rytuose, bolševikų tikinimu nesą jokių žiaurumų. Tai vyksta tik paprasčiausias gamtos dėsniai: užmušami tie, kurie ir turi būti užmušti, deportuojami tie, kuriems Sibire ir reikia būti. O kad ten sunkesnės darbo ir klimatinės sąlygos — nieko nepadarysi: tepasidaro jie ten pirmūnais ir pagal Mičiūrinio metodą "pakeičia gamtą iš pagrindų". Milosz iškelia keletą idomių faktų ir iš Lietuvos gyvenimo, vieną iš jų — būtent, kad svetimos tautos ir svetimos pilietybės žmonių buvo išrinkta į "liaudies seimą" (1940), ir tokie sprendė Lietuvos likimą. Tokie "tautos atstovai", prireikus, pakeisdavo ir pavardes. Jam vienas aukštas Sovietų pareigūnas yra pasakęs: "Lietuva bus, tik nebus lietuvių!" Ten vyksta nuolatinis teroras, kolektyvizacija, deportacijos, tautų naikinimas, nes bolševikų tikslas — sulyginti ir sumaišyti visas tautas į vieną vienietį. Pabaltijo tautos kultūriškai stovi aukščiau už Sovietus, bet ir jos bolševikinę sistemą turės su laiku žūti.

(ELTA)

lietuviai, tarp kitko, šiaip rašo Vasario 16 Gimnazijos Vadovybei:

"Giliai įvertindami ir suprasdami lietuviškos mokyklos reikšmę ir reikalą, ypatingai dar svetimame krašte, jaučiame morališką pareigą bent mažu įnašu prisidėti prie tos mokyklos išlaikymo. Atsiliepdami į spaudoje pasirodžiusį Tamstų malonų kvietimą prisidėti prie Vasario 16 Gimnazijos Diepholze mokinių išlaikymo, mes Chicagos Burlingto stotyje dirbantieji lietuviai, pasižadame nuolatiniai išlaikyti vieną mokinį.

... Mes tikime, kad ir kitose darbovietėse dirbą lietuviai greitai laiku atsilieps į Tamstų kvietimą ir, tokiu būdu, Tremties Mokyklai bus užtikrintos egzistavimo sąlygos."

PLB Vokietijos Krašto Valdyba ir Vasario 16 Gimnazija reiškia savo nuoširdžiausią padėką aukščiau išvardintiems 3 mokinių išlaikytojams, kurie parodė tokį gražų pavyzdį kitiems, norintiems matyti ir toliau Vasario 16 Gimnaziją veikiančią ir ruošiančią mūsų jaunimą būsimiems sunkiems Lietuvos atstatymo darbams!

87 mokiniai dar neturi išlaikytojų ir su viltimis laukia kas paseks pirmųjų trijų pavyzdžių.

PLB VOKIETIJOS KRAŠTO VALDYBA IR VASARIO 16 GIMNAZIJA

VASARIO 16 GIMNAZIJA BAIGIA MOKSLO METUS

Vokiečių Vyriausybės Atstovai reiškia patitenkinimą

Viso laisvojo pasaulio lietuvių sudėtos paskutiniaisiais metais aukos Vasario 16 gimnazijos išlaikymui, nenuėjo veltui. Nors ir su dideliais materialiniais ir kitokiais sunkumais gimnazija išvarė didelį ir platų barą lietuviškojo jaunimo švietimo dirvoje. Nežiūrint buvusių nuolatinių emigracinių trukdymų ir daugelio moksleivių išemigravimo, šiomis dienomis mokslo metus baigia 76 berniukai ir mergaitės. Baigiamoji aštuntoji klasė, iš kurios metų bėgyje išemigravo 7 moksleiviai, liko labai neskaitlinga, bet tikimasi, kad likusieji sėkmingai išlaikys brandos egzaminus ir įgys diplomus, atžymėtus Vasario 16 Gimnazijos antspaudu. Tai bus pirmoji šios gimnazijos abiturientų laida, konkretūs metinio darbo ir sudėtų aukų vaisiai.

Šio mėnesio 28 dieną baigiasi mokslo metai. Aštuntosios klasės mokiniai jau kovo mėn. 18 dieną pradėjo laikyti baigiamuosius egzaminus. Einant vokiečių gimnazijų egzaminų taisyklėmis, egzaminai laikomi raštu, tik rašomąjį parašius nepatenkinamai, kartojami žodžiu. Ne tik abiturientai, bet ir visų žemesniųjų klasių moksleiviai paskutiniąsias mokslo metų dienas pergyvena su didžiausiu įtempimu, pasitangomis ir mokslo pažangumo rezultatų paskelbimo rūpesčiais.

Kovo 28 dieną, išleidžiant pirmuosius abiturientus, ruošiamas iškilmingas aktas ir visų praėjusių mokslo metų gimnazijos darbų apžvalga. Iškilmės pradedamos iš ryto pamaldomis katalikų ir evangelikų bažnyčiose ir baigiamos po pietų iškilmingu aktu ir mokinių išpildoma menine programa. Po to mokiniai skirstysis atostogoms iki balandžio 17 d., kada rinksis vėl pradėti naujus mokslo metus.

Mokinių skaičius žymiai padidės,

LAISVOSIOS EUROPOS TREMTINIŲ UNIVERSITETAS EUROPOS SKYRIUS

"National Committee for a Free Europe inc." New Yorke (tautinis komitetas laisvajai Europai) įsteigė Jungtinėse Amerikos Valstybėse (su Europos skyriumi Paryžiuje) naują įstaigą, kuri pavadinta laisvosios Europos tremtinių universitetu ir kurios tikslas yra įgalinti Albanijos, Bulgarijos, Estijos, Vengrijos, Latvijos, Lietuvos, Lenkijos, Rumunijos, Čekoslovakijos ir Jugoslavijos tremtinius studentus, kurie šiuo metu negali grįžti į savo kraštus, tęsti ir baigti studijas geriausiose materialinėse ir moralinėse sąlygose.

Pirmieji žygiai laisvosios Europos tremtinių universitetui įgyvendinti jau padaryti, įsteigus bendrabutį studentams "College de l'Europe Libre" Strasburgo mieste ir paskyrus tam tikrą skaičių stipendijų.

STIPENDIJŲ SKYRIMAS

Laisvosios Europos College (ar studijoms kitose įstaigose) stipendijos skiriamos Priėmimo Tarybos, tikrinančios duomenis apie kandidatus. Stipendijos bus skiriamos tiems kandidatams, kurių akademinė sėkmė, moralinės ypatybės ir materialinė padėtis susilauks Priėmimo Tarybos dėmesio. Į kandidatų rasę, kilmę ir tikybą nebus atsižvelgiama.

Studentai, norintieji gauti stipendijas, turės suteikti apie save duomenų ir atsakyti į klausimus pagal formuliarus, kuriuos galima gauti iš "Tremtinių Universiteto" administracijos. Kandidatai turi atitikti šiems reikalavimams:

- 1) būti kilę iš vieno aukščiau išvardintų kraštų.
- 2) turėti gimnazijos baigimo ar tolygų atestatą.
- 3) būti 18 - 32 metų amžiaus (išimties galimos priėmimo tarybos nužiūra) ir
- 4) tinkamų moralės ir charakterio ypatybių.

Be to, jie turi pasižadėti esant galimybei sugrįžti į savo kraštą. Išimtiniais atvejais, pavyzdžiui dėl

nes vietoje kelių išvykstančių abiturientų į pirmąją klasę įstoja virš 20 naujų mokinių, kurių 14 paruošė prie gimnazijos veikianči pradžios mokykla. Ir ši mokykla duoda aiškų pateisinimą jai suteiktų teisių priimti mažuosius iš kitų stovyklų, patalpinant juos gimnazijos mokinių bendrabutyje. Tokiu būdu skaitoma, kad naujųjų mokslo metų pradžioje susirinks Vasario 16 gimnazijon pilnas 100 moksleivių tęsti mokslą. Taip pat yra paduota prašymų iš kitų stovyklų priimti ir šiais metais naujų mokinių į Diepholze lietuvių pradžios mokyklą ir mokinių bendrabutį. Manoma, kad mokinių bendrabutyje ateinančiais mokslo metais reikės išlaikyti apie 120 mokinių. Ir vėl čia kyla klausimas, ar ištersime, ar surinksime ir aukosime tiek, kiek reikalinga bus jų išlaikymui? Tik nuo mūsų visų priklauso ar šita didelį būrį besimokančios lietuviškos jaunuomenės toliau paliksime sau, ar dėl pagailėtų centų atiduosime juos auklėti vokiečių mokykloms, vokiečių dvasioje ir vokiečių kalboje? Pagalvokime ir pasisakykite tai šiandien, kad nereiktų nutraukti to gražaus ir kilnaus darbo mokslo metų viduryje.

Mokslo metams baigiantis gimnaziją lankė ir tikrino Vakarų Vokietijos Vyriausybės atstovai. Tai Žemutinės Saksonijos Vyriausybės Įgaliotinis Tremtinių Reikalams, turintis atsakomybę teisę tik pačiam Ministeriui, Oberregierungsrat Dr.

Juozas Mikštas

NEBAIGTAS EILĖRAŠTIS

Tave pažinęs, negaliu
Aš pats savęs pažinti:
Tamsioj gelmėj akių gilių
Paniro mano mintys.

Kada skaičiuoju minutes
Kur klaidžiodamas vienas,
Žinau, kad metais nusitęs
Man visos tokios dienos.

Ir kiekviena slogi naktis,
Šviesius sapnus sukausčius,
Į nykią nežinią nuskris
Su rudeniniais paukščiais.

Norėčiau bėgt nuo šių minčių,
Pabėgti kuo toliausia.
Deja, visur tave jaučiu,
Ir tavo akys klausia:

— Argi jau nieko nematai,
Tik mūsų gelmę svaigią? — — —
O aš sau šypsausi šaltai,
Eilėraščio nebaigęs.

šeimos aplinkybių, arba jei studijos dabartinė kandidatą gyvenamoje vietoje per toli pažengusios, arba jei pasirinkta studijų šaka iš viso nedėstoma Strasburge, priėmimo taryba gali paskirti stipendiją studijuoti kitur.

Laisvosios Europos "College" — bendrabutis 18 amž. pily prie Strasburgo, numatytas 100 studentų, kuriems ten bus suteiktos geros gyvenimo ir studijų sąlygos. Be to, jiems bus suteiktos visos teisės ir lengvatos, duodamos prancūzų studentams. "College" numatomos paskaitos bendrais ir aktualiais klausimais, kurios bus vedamos prancūzų bei tremtinių profesorų.

Tremtinių Universiteto antrašas: L'Universite En Exil De L'Europe Libre, M. Charles A. Foster, Boite postale 39, Paris, R. P., France.

Studijoms Remti ir Propoguoti Sekcija

Geffers ir Švietimo Ministerijos tiesioginis atstovas Oberstudiendirektor Schrotter. Šis pastarasis yra buvęs Meksikoje ir JAV-bėse, kaip ten gyvenančių vokiečių mažumos mokyklų vadovas ir parodė ypatingą susidomėjimą lietuvių tremtinių pastangomis ir sugebėjimais išlaikyti savo jėgomis ir aukštame lygyje savas tautines mokyklas ir net gimnaziją su didelių mokinių bendrabučiu.

Abu aukštieji svečiai aplankė ne tik bendrabutį ir visas klases, bet pasikalbėjo trumpai ir su kiekvienu mokiniu, kaip gimnazijoje, taip ir pradžios mokykloje. Po to turėjo pasitarimą su gimnazijos Pedagogų Taryba ir jai išreiškė didžiausią savo patitenkinimą rastą tvarka, mokiniais ir mokytojų personalu. Dr. Geffers pabrėžė, kad jo patyrimu ir atliktu patikrinimu Vasario 16 Gimnazijos lygis yra žymiai aukštesnis už visas kitas tremtyje veikusias ar veikiančias šios rūšies švietimo įstaigas. Abu Valdžios Atstovai pažadėjo ir ateityje ne tik nedaryti kliūčių, bet remti visomis išgalėmis Vasario 16 Gimnazijos teises ir sėkmingą lietuvių tremties jaunuomenės švietimo darbą, kurį su tokiu nepaprastu pasišventimu, pasiryžimu ir tautiniu susipratimu vieningi viso laisvojo pasaulio lietuviai pasiėmė nešti ant savo, fabrikuose nuo darbo pavargusių pečių.

V K V

KAPETA DANTIS

SVIETA JUOKINAMUJU VEIKSNIU OFICIJOZAS

TIK LAUKINIS
KNYGAS SKAITO!

VEDAMIEJI

SUSITARIMAS

Vienoje Vakarų Vokietijos vietovėje įvykusiame pasitarime tarp VLIKo ir Diplomatos Šefo S. Lozoraičio įvyko susitarimas, pagal kurį nutarta tartis sekančiame pasitarime, įvyksiančiame kitoje Vokietijos vietovėje, tarp kitų dalyvaujant patariamuoju balsu ir Mažosios Lietuvos atstovui, nekankriai laukiant Pasaulinei Lietuvių Bendruomenių būsimųjų pasitarimų svarbių nutarimų ir jau iš anksto reiškiant savo pritarimą, o autoritetingiems visų partijų veiksmams talkininkaujant savo kompetetingais patarimais.

REIKŠMINGOS KELIONĖS

Monsinjoras M. Krupavičius lankėsi Paryžiuje JT sesijos proga, paskui nuvažiavo į Londoną, kalbėjosi su min. B. Balučiu ir lenkų vyriausybės atstovais, paskui vėl grįžo į Vokietiją. Prof. J. Kaminskas išvažiavo į Ameriką, dalyvavo Lietuvių Architektų pobūvyje, kalbėjosi su Bieliniu, paskui buvo sustojęs Paryžiuje, papasakojo Liet. Šalpos draugijos susirinkimui savo kelionės išpūdžius. J. Brazaitis išvažiavo į Ameriką, kalbėjosi su ALTo ir DALfo veiksniais, grįždamas Paryžiuje lietuviams papasakojo apie kelionės rezultatus. Min. Sidzikauskas išvyko į Ameriką, paskui atskrido į Londoną dalyvauti Laisv. Europos Sąjūdžio konferencijoje, paskui nuskrido į Ameriką. Lankaronskis išplaukė...

PASAULINĖJ BENDRUOMENĖJ PASIŽVALGIUS

Montrealis. Kanados Krašto P. L. B. sušaukė susirinkimą, kuriame buvo išrinkta nauja valdyba šiuo sąstatu: J. Petraitis, P. Baublys, M. Gembė, V. Rėkuižis ir T. Bumbliauskas.
Chicago. JAV Krašto P. L. B. sušaukė susirinkimą, kuriame buvo išrinkta...
Londonas. D. Britanijos krašto P. L. B. sušaukė susirinkimą...
Rio de Janeiro. Brazilijos krašto P. L. B. sušaukė...
Melbournas. Australijos krašto...
Caracas. Venecuelos...
Bagota...

* * * *

Pamečiau lietuvišką pasą, išduotą nepriklausomybės laikais. Radusį prašau jo man negrąžinti.

Yours respectfully
Frank Bubble-Bubliauskas
25401 ave., Ohio.

Nebereikia man karo, nes turiu nama ir car'a!

Balandiniai sveikinimai

VLIKui — V(elykoms) L(inksmi) I(šgerti) K(aušelj)!

DIPLOMATŲ ŠEFUI — atvažiuoti į Pfulingena, kai atsiras šviežio mošto.

VLIKo BUSIMOJO LAIKRAŠČIO REDAKTORIAMS — atsiminti, kad po dviejų numerių visi užsiprenumeruosim, jei dar tuo laiku išeis.

MINISTERIUI BALUČIUI LONDONĖ — pažymėti ant Lietuvos užsienio paso: "Tinka keliauti į visas šalis, išskyrus Lietuvą".

AMERIKOS BALSUI — kalbėti pavergtos Lietuvos klausytojams apie ilgą taiką ir gerą gyvenimą Amerikoje.

TAUTOS FONDUI — rinkti, kol renkasi.

KULTūros FONDUI — atsiminti, kad sauso niekas neklauso.

LIETUVOS KARALIAUS MINDAUGO AUKŠTŲJŲ MOKSLŲ INSTITUTUI MELBOURNE — dėti pastangas, kad prie jo prisijungtų Melbourno universitetas, nes atskirai veikiant susidaro nereikalingų išlaidų.

MUSŲ PASTOGEI — keičiant redaktorius ir toliau budėti, kad per klaidą redakcijon nepatektų kartais žurnalistas.

SPORTININKUI BALTRUNUI — nemokyti australų krepšinininkų, kad jie mestų gerę plonką.

TEISININKŲ DRAUGIJAI — įkurti apylinkių teismus, kurie, norėdami nubauti bendruomenės narį aukščiausia bausme priverstų jį būti renkamu į apylinkės valdybą.

ATS. KARININKŲ DRAUGIJAI — laukti, kol pasibaigs ir sekantis karas.

LASui — savo veikloje neiškrypti į veiksnius.

Aš jiem parodysiu...

PULGIS ANDRIUSIS

— Prašau balso, ponas pirmininke!

— Vėliau, pone Šobliauskai, kai prieisime prie klausimų ir sumanymų, — atsako prezidijumo pirmininkas.

— Bet aš dabar noriu pasakyti visą teisybę, — iš anksto pasiruošęs kertasi Šobliauskas, — negalima tylėti, kai...

— Ne, aš dabar neleidžiu! Gerbiemieji tautiečiai, dabar eisime prie revizijos komisijos pranešimo, — rausiasi popieriuose pirmininkas, ieškodamas nesėkmingai kažkoko raštelio.

Tuo pirmininko susimaišymu vėl pasinaudoja Šobliauskas.

— Aš reikalauju žodžio!

— Aš gi sakiau kad vėliau! — piktai surinka pirmininkas, vis dar nesurašęs kandidatų sąrašo.

— Aš noriu prie tvarkos! — šaukia Šobliauskas.

— A, prie tvarkos, prašau, — demokratinės praktikos nuginkluotas, pirmininkas atsideda ramiai ieškoti savo popierėlio, kuris bus tuojau reikalingas renkant naujus valdybos organus.

— Tai, mat, aš čia turiu kai ką pasakyti dėl senosios valdybos; žinot, kai per paskutinį balių aš su...

— Ponas Šobliauskai, jeigu norite kalbėti prie tvarkos, tai ir patys būkite prie tvarkos, nes aš atimsiu žodį! — niršo pirmininkas, aiškiai namie pamiršęs kandidatų sąrašą ir baigiamosios kalbos tekstą.

— O kas gi davė tamstai ponui tokias tiesas, — sako Šobliauskas, — mes gyvename demokratijos krašte, niekas negali niekam nieko čia atimti?

— Prašau poną Šobliauską sėstis, aš susirinkimo vardu atimu tamstai žodį! — paraudęs tarė pirmininkas. Šobliauskas pamerkę vienam, kitam draugui.

— Tai dar, ponas, kažin, ar visas susirinkimas leidžia jau viską daryti ponui, — pareiškė atsistojęs Šobliausko kaimynas, — Prašau statyt ant balsavimų.

— Balsuot, balsuot! — suriko ketletas tautiečių aplink Šobliauską, kuris dar nebuvo tiek gudrus, kad savo šalininkus iš anksto būtų išdėstęs po visą salę.

Kyla sąjūdis. Atsistoja teisininkas Šiaučiulis.

— Prašau dėl tvarkos!

— Prašau, pone teisininke, prašau! — pradžiugęs, kad įvyks tvarka, ramiai atsideda prezidijumo pirmininkas.

— Aš turėčiau atkreipti didžiai gerbiamojo susirinkimo malonų dėmesį į Lietuvos susirinkimų ir viešų sueigų įstatymo paragrafo B pastarąją XX-ją...

— Koki ten buvo susirinkimai: vienas šnektėjo, o kiti plojo! — riktelėjo vienas Šobliausko kaimynas.

— Kva-kva-kva! — sujudo visas Šobliausko suolas, užkrėsdamas juoku ir nešališkus stebėtojus.

Salėje riksmas "balsuot, atimt žodį, nebalsuot". Pirmininkas stojasi, vėl sėdasi, šnabzdasi su kitais prezidijumo nariais, o užimas vis garsiau įsisiūbuoja, nuslopindamas ventilatorius; pagaliau, nusišluostęs prakaitą, mikčioja:

— Nu, tai kaip pasisakys susirinkimas?

— Apie ką pasisakys susirinkimas? — klausia kažkas iš vietų.

— Ar balsuot, ar nebalsuot? — vąpa pasimetęs pirmininkas.

— Ką balsuot ir ką nebalsuot? — šaukia kitas.

— Jeigu jau balsuot, tai balsuot!

— O jeigu ne, tai ne!

— Balsuot!

— Nebalsuot!

Iš pirmųjų vietų stojasi senukas profesorius su dar bonegiliniu švar-

(Nukelta į 6 psl.)

MUSU GROZINES LITERATUROS DEIMANCIUKAI

Surinko JURGIS PAPURGIS

Jis atnešė kartą jai "Birutės" saldainių, o ji laikraštyje buvo skaičiusi tokius žodžius: "Tik mylintieji vaišina mergaites "Birutės" saldainiais". Ji neabejojo...

(V. Kirklys-Žvagus "Kraujas ir kerštas", Sao Paulo, 1950).

Ji galvojo: nuo to laiko prabėgo 11 metų, o jai tada buvo 21 pavasaris. Dabar jau 32, arba toks mergaitės metų skaičius, kurio sulaukusias XX amžiaus vyrai senmergėmis vadiną...

(ten pat)

Ji Antanui jau buvo atidavusi viską, ką tik mylinti moteris gali atiduoti savo mylimajam.

(ten pat)

"Kraujas ir kerštas" tebūnie jų autoriui paminklas Pietų Amerikoje.

("Zinių" redakcijos įžangos žodis)

— Vieną sykį ėmė ir pasakė jis man: "Kiekvienam yra ateitis, kuris tikisi dar, o kas nustojo vilties, tam tikrai mažai kas belieka."

— Tai aukso žodžiai. Ir mirdamas aš jų neužmiršiu. Maža to, kad neužmiršiu, bet taip padarysiu, kad ir visi žinotų ir niekad nepamirštų.

Adomonis nutilo ir apsižvalgė.
— Aš nusamdysiu paminklą ir paliepsiu tuos žodžius iškalti marmuro lentoje. Raidės bus didelės ir labai aiškios, kad iš tolo matytų. Lentą prikaldinsiu prie akmeninio stulpo mūsų aikštėje.

(Juozas Švaistas "Paskutinį kartą tave klausiu")

Nuolat su pasibjaurėjimu juto, kad lovoj viskas nešvaru — ir skalbiniai ir jos pačios marškiniai, — lyg seniai nekeista ir ligi nepakenčiamumo užnešioti.

(Juozas Švaistas, ten pat)

Veidas pusiau buvo pridengtas stora vilnėne skara, kuri gaubė jos galvą ir pečius.

(Ten pat)

Viena Kazio ranka nepriklausomai nuo jo valios, visai nesąmoningai atspalaidavo nuo jos kaklo ir tampriai slydo besikilnojančia krūtine, liemeniu.

(Ten pat)

Gerdavo jis po savaitę iš eilės, maišydamas degtinę ir alų, o mylė-

davo — ir tai gana rimtai — vien prostitutės.

(J. Jazminas "Moteris, nuo kurios pabėgau."

Man jau keturios dešimtys metų, esu beveik alkoholikas ir tiek nusi gyvenęs, kad rimtas vedybas kažin ar galiu sau pasivelyti.

(Ten pat)

Aš padėjau triubelę, mintyse spjoviau sau į veidą ir pavadinau save kiaule...

(Ten pat)

Rašinėdamas laisvu laiku, kartą pastebėjau, kad lagaminas prisirinko pilnas popierio ir jį reikėtų patušinti. Pradėjau ieškoti leidėjo. Bet kiek ieškojau, viskas buvo vel-tui.

(Ten pat)

Aš nedalyvavau jos laidotuviuose, bet vakare vienas atėjau prie naujai supulto kapo ir išbuvaus visą naktį... Kur dabar tas kapas? Man atrodė, kad toje vietoje turėjo būti kapynės (kalba netaisyta!).

(Ten pat)

Ir ji verkia įsikniaubusi į tėvo pe-tį, šito juk negali niekas užginti, šitai, gal būt, yra leista, gal būt, net priimta.

(Nelė Mazalaitė "Mėnuo, vadina-mas medaus"

Ir, kai aš grįžau, — tavęs nebuvo miegamajame, nebuvo tavo kambaryje, ne, man neatėjo ir galvon, kad tu galėjai mane pamatyti išeinant ar įtarti, bet aš žinojau, kad tu esi kukli, tu esi gal per daug kukli, ir šitos nakties tradicijos, gal būt, tau pasirodė staigios — ir tu išsigandai.

(Ten pat)

Pritrūko jai kvapo ir balso, nes jau trečią kartą šią naktį ji degė patino ir patelės kūniškos ugnies dute... O tos ugnelės liepsnose juk ne kalbėti ir galvoti tenka, bet tik jausti, virpėti ir malonumu, o ne skausmu, giliai dėjūti...

(Algirdas Margeris "Širdies rū-mai", romanas)

O kad ieškoma ir nesuieškoma ieškomybė dažnai išjuokdavo jo vil-tį ir jį patį, tai bene jis to paisydavo.

(Ten pat)

AŠ JIEM PARODYSIU...

(Atkelta iš 5 psl.)

keliu, nusišluosto akinius, ir paima žodį:

— Gerbiamieji tautiečiai, ko mes čia susirinkome, ar tuščiais žodžiais švaistyti, ar...

— Visi mes dabar lygūs, tokius pačius darbus visi dirbam! — sušuko vyrukas, kramtydamas gumą.

Profesorius, kuris dirbo panaktiniu vilti sandelyje, nulinko suolan ir nebetarė žodžio per visą susirinkimą.

Nubalsavo, kad ponui Šobliauskui reikia duoti žodis. Jisai atkreipė susirinkimo dėmesį į tai, kad senosios valdybos pirmininkas per paskutinį balių jį, vadinas, Šobliauską pasodinęs visiškai prie salės durų ir prie tokio dar staliuko, kur jau sėdėję jam, atseit, Šobliauskui visiškai nepažįstami asmenys. Taigi jis daugiau nebeisišė į lietuviškus parengimus. Be to, jo žmona esanti vokie-tė, imnazijos mokytoja, lietuviškai nesuprantanti, reiškia, lietuviškos prakalbos visai nereikalingos.

— Prašau be asmeniškumų! — pastebėjo prezidento pirmininkas.

— Jeigu aš kalbu apie savo žmo-ną, tai yra mano asmeniškias reika-las! — kirtosi Šobliauskas.

— Sėsk, Šobliauskai, gana! — su-riko kažkas.

— Ačiu, aš jau sėdėjau gana jūsų

tų komitetų daboklėse Vokietijoje, čia yra demokratija!

Šobliauskui išsišnekejus, vienas kitas susirinkimo dalyvis, pasižiūrėjęs į laikrodį, skubiai spruko kojų pirštų galais pro duris. Pasiliko, gal, koks trečdalis bendruomenės naujosios valdybos rinkimams. Nors ir prezidento pirmininko žmona, visa uždususi įlėkė salėn ir savo vyrui laiku pakišo po portfelium pami-rštą namie kandidatų sąrašą, bet naujosios valdybos valdomųjų organų rinkimai jau vyko be nuotaikos.

Senosios valdybos pirmininkas, nors ir vykusiai virš pusvalandžio aiškino, jog bendruomenės nario pono Šobliausko nesodinęs prie durų (pastarasis patsai ten atsėdėjęs!), tačiau dėl tokių nepagrįstų užmeti-nėjimų ir nedėkingumo atsiskakęs būti statomas kandidatu. Beveik du trečdaliai prezidento pirmininko iš anksto sustatyame sąraše taip pat atsiėmė savo kandidatūras. Vargais negalais šis tas susiklijavo, šiek tiek pabalsavo, išrinko. Et, padirbės, ne-gi kalnus čia nuvers, kai visi užimti darbų fabrikuose ir nuosavų namų statybose.

Šobliauskas gi su draugais pirma-dienį nėjo dirbti į fabriką.

— Matai, ar aš jiems neparodžiau! — jau šimtą sykų kartoją tą patį ji-sai nusigėręs, nes gi australinis pikt-vynis ir dar ne tokius narsuolius pa-guldo po stalu.

NON-COMPULSORY

English Section

Broadcasted on the 1st April.

PAUL: How do you like Australia?

MARY: It's best place to live in!

PAUL: Really? So you've got a good accommodation then, haven't you, Mary?

MARY: Yes, Paul. I've got a lovely holding centre at Woodside. We are all happy down there.

JOHN: Oh yes, Mary is quite right. The Woodside camp is the best in the world!

* * * * *

PAUL: Mary, are you living with your husband?

MARY: Yes, Paul! I live with him sometimes.

PAUL: Oh, you naughty girl! What does it mean "sometimes"?

Are you not faithful to him or you have rows with him sometimes?

MARY (laughs) Oh no, Paul! Far from it! I mean I live with him when he comes to see me once in a month because he is working 500 miles away from Woodside camp.

PAUL: (laughs too) Oh, Mary, then you are happiest married couple in the world!

MARY (still laughing happily) Sure we are, Paul!

* * * * *

PAUL: John, are you making a good progress in your English?

JOHN: I think I am.

PAUL: Do say me a few words you learnt recently.

JOHN: (automatically) B..., b..., f...!

PAUL: Oh yes, John, you have learnt a lot! Be watchful only while you are broadcasting because you can lose your job.

* * * * *

JOHN: Good day, Paul! Did you go to races last Saturday?

PAUL: Sure I did! You can never become old Australian if you don't lose a few guids on Saturdays.

* * * * *

PAUL: How are things, John? Do you like Australian wines?

JOHN: No, Paul!

PAUL: That's not the Australian way of thinking, you should like them if you want to assimilate quickly.

JOHN: No, Paul, my belly doesn't assimilate wines of this country.

* * * * *

MARY: Lovely day, Paul, isn't it? Are you happy this morning?

PAUL (smiles happily) I am happy as usually!

MARY: Why are you happy?

PAUL: Because everybody is happy here!

NEPRIVERSTINIS ANGLISKASIS SKYRIUS

Transliuota balandžio 1 d.

POVILAS: Kaip tau patinka Aust-ralija?

MARYTĖ: Niekur taip gražiai ne-galima gyventi!

POVILAS: Žiūrėk tu man! Vadi-nasi, tu gavai puikų butą, ar ne, Ma-ryte?

MARYTĖ: Taip, Povilai. Aš gavau žavingą šeimų stovyklą Woodside (NSW — Scheyvilėje). Mes visi esame tenai laimingi.

JONAS: O taip, Marytė neduos meluot! Woodsidės šeimų stovykla yra geriausia visam pasauly!

* * * * *

POVILAS: Maryte, ar tu gyveni su savo vyru drauge?

MARYTĖ: Taip, Povilai! Aš gyve-nu kartais su juo drauge.

POVILAS: O tu išdykėle! Ką tai reiškia "kartais"? Ar gi tu jau neiš-tikima savo vyrui, ar kartais tik ne-sipykstate?

MARYTĖ: (juokiasi) O ne, Povil-lai! Toli gražu. Aš norėjau pasaky-ti, kad aš gyvenu su juo, kai jis ma-ne aplanko vieną kartą į mėnesį, nes turi labai puikų darbą už 500 mylių nuo Woodsidės (NSW — Scheyvilės) stovyklos.

POVILAS: (taip pat juokiasi lai-mingas) O Maryte, vadinas, tu ir tavo vyras yra laimingiausia pora pasaulyje.

MARYTĖ: (vis negalėdama sočiai atsijuokti iš didelės laimės) Žinoma kad mes esam laimingiausia šeima!

* * * * *

POVILAS: Jonai, ar tu darai puik-kią pažangą anglų kalboje?

JONAS: Aš manau, kad taip.

POVILAS: Na, pasakyk man kele-tą žodžių, kuriuos išmokai.

JONAS: (nemirksėdamas) B..., b..., f...!

POVILAS: O gerai, Jonai! Tu jau daug išmokai. Tikrai saugokis, kai kalbi per radiją, nes kitaip gali nu-stoti gero darbo.

* * * * *

JONAS: Labą dieną, Povilai! Ar tu buvai arklų lenktynėse aną šeš-tadienį?

POVILAS: Žinoma, kad buvau! Kaip gi tu galėsi tapti senu australu, jeigu šeštadienį nepraloši savo algos ant arklio uodegos.

* * * * *

POVILAS: Kaip tavo reikalai, Jo-nai? Ar tau patinka australinis plonkas?

JONAS: Ne, Povilai!

POVILAS: (išjungęs radijo siųstu-vą) Tai ne australiška galvosena, tau turi būtina patikti australinis vynas, jeigu nori greitai asimiliuo-tis.

JONAS: (vis dar prie išjungto siųs-tuvo) Ne, Povilai, mano pilvas ne-gali asimiliuoti plonko, nors ir jis būtų pats geriausias visame pasaulyje!

* * * * *

MARYTĖ: Nuostabiai graži diena, Povilai, ar ne? Ar tu šryt laimin-gas?

POVILAS: (laimingai šypsoi) Aš laimingas, kaip visuomet.

MARYTĖ: O dėl ko tu laimingas?

POVILAS: Tur būt dėl to, kad tu per radiją kas šeštadienį sakai, jog mes visi esam čia laimingi.

KLAIKUMOS PRARAJOSE

MIKAS PEČLINDA

(Parašyta sekant A. Baroną,
Gailių, Spalį, Meką ir Co)

Ak, kaip čia pradėti, nežinau! Aha, taip. Yra atėjęs pavasaris, tikrai. Yra daug saulės, vėjas yra, daug vėjo nučina ir ateina. Prabėga visos dienos, visos valandos, visos minutės, tik mano likiminių ilgesys beldžiasi į medines, iš medinių lentų sukaltas langines. Dar daug praeis pavasarių, aišku. Bet kas suvaldys mano didžiųjų minčių bėgimą nežinon, kur viskas tamsu, nežinoma ir beprasminga! Buvo jau daug pavasarių, kurie nežinia kur nuskendo su visomis dienomis, visomis valandomis, palikę tik karčias atrūgas, kaip senas vynas ant rytojaus sergant pagiriomis.

Aha, būta ir meilės, didžios meilės, beribės.

Sėdėjom tą alkaną vakarą minkštuose foteliuose, gėrėme seną burgundišką vyną, rūkėme havaniškus cigarus. Radijas draskėsi pasiutusiais tangais, mūsų smilkiniai rasojo jaunatviškais polėkais, akys svaidė žaibus į nežinomus, rūškanus tolius.

Langai yra plačiai atidaryti, už langų rymo ant tvoros persisvėręs pavasaris. Lauke yra lietus, daug lietaus, pavasaris verkią, nežinia dėl ko. Bet kas mums, kuomet čia tiek vyno, cigaro dūmų ir meilės? Mes degame aistros ir alkoholinių gėrimų svaigaluose. Algis dainuoja romansą apie pamintą, mėšlino pado sutryptą tąjį švenčiausį beprasmiškos buities gyvybinį jausmą. Ak, mes visi paženklinoti tuo visatos slėpinimo praeikimo žyminiu ženklu!

— Pone Algi, kokios šalnų pakirto jūsų gražiausios sielos daigus, ir taip anksti, pačiame pavasario sezone; pasakykite man iš širdies, nes priešingu atveju aš nežinau kam garsyti, — ryžtingai tarė Aldona, pildama putojanti šampaną į kristolines taures.

— Panele Aldona, nepabėgt mums nuo viską siekiančios likimo rankos, kuri vieną nubloškia į klaidą bedugnės gelmių gilybės prarają, o kitą iškelia į neapčiuopiamas aukštybes: bet ką čia mano nertis į

ekzistencinių problemų gelmes, geriau einam pašokt tango nokturno... — didingai mostelėjęs ranka, lyg baidydamas muses svajingą vasaros popietę, pradeklamavo visuomet savyje užsidaręs, nepasiekiamas Algis Saulėnas, filozofijos fakulteto studentas, jau spėjęs plačiai pasižymėti savo kūriniams rimtuose mokslo žurnaluose ir parašęs pagrindinį veikalą "Visatos esmės kryžkelės".

Salionas pilnas radijo draskymų, si, pilnas angliško valso sukurių ir jaunatviško prakaito. Užsimiršimo svaigulio apglobtos nešasi poros į viršų, aukštyn prie esmės slėpinių. Vitas, giliai susimastęs, sėdi fotelyje ir dega vidinės ugnies žiežirbomis, kurios yra kurstomos neišmatuojamo pergyvenimo, vadinamo pavydu. Jo širdyje yra sukilęs pragaras, yra pradėję smilkti sielos nuodų garai. Vito gyvenime daug metų, daug mėnesių, daug dienų ir valandų (ak, ką jau kalbėti apie minutes!) yra praėję, galinantis į architektūros meno slėpinius, nors ir jis universitetą yra metęs, kaip šabloninių frazių ir nuvalkiotų teorijų gamyklą. Rimtai, didėlei meilei dar nebuvo lemta jį paliesti savo glostomu sparneliu. Bet dabar tas kirminas ėmė brautis į jo didžią menišką sielą.

Aldonai baigus šokį, Vitas priėjo prie jos ir džentelmeniškai pareiškė:

— Panele Aldona, sekantį valsa prašau skirti man.

Aldona paraudo, bet laiku susivaldė, ir po to atsakė:

— Man labai malonu, pone Vitai, tik...

— Aha, jeigu tamsta sakai "tik", tai aš tada... — prašovokstė užsiliepsnodamas gaisrais Vitas.

— Na, gerai, pone Vite, aš sutinku be jokių rezervų, — šelmiškai pasitaisiusi neklusnią garbaną ant smilkinio, šypsojosi panelė Aldona.

Ak, ir jie šoko valsa ugningai, nešami į nežinią klasinės muzikos akordų, tikrai! Ivyko išsiaiškinimas, kuris pasuko Vito ir Aldonos kelius kita kryptimi į nežinomus laimės

virpesio tolius.

— Aš tamstos visuma gyvenu nuo to iškilmingo balius, kur liejosi vynas ir puošni salė skendo gėlėse, panele Aldona, — neatitraukdamas savo vyzdžių iš panelės Aldonos mėlynų akių okeano beribės, šnekėjo Vitas.

— Nežaiskit su ugnimi, nes jinau dažniausiai būna karšta, pone Vitai, o jeigu tai ne tiesa? — panelė Aldona Vitui pagrasino mažuoju pirštu.

Paskui buvo daug pavasarių. Pavasaris nučina, žiema ateina. Toks jau visatos sąrangos nesuvokiamas įstatymas ir nepamainomas geležinis dėsnis, aišku.

Trankėsi perkūnai mūsų padangėse, kraujas išsidriekė ant tėviškės ariamos ir neriamos žemės. Ak, taip buvo tikrai, niekam jau nėra slapstis! Mirtį sėjantieji, duslūs bombonesiai įsipynė į bendro mūsų krašto likimo kelius bei kryžkeles taip, kad laisvei jau nebuvo kur pravažiuoti.

Vitas keikia beprasmiškas pastangas kažkur rytuose, per nelemtas klampynes tiesdamas rudmarškiniam keliu. Pakilnoja vieną rąstą ir vėl numeta į nepakenčiamą, šlapją, pilną vandens purvą. Ak, kas jam, jeigu kažkas su kažkuo kariauja! Yra priskridę paušiais daug uodų, kurie, nesusekamų gamtos dėsnių lemiami, geria žmogaus kraują, tikrai. Taip, labai geria. Bet Vitui vistiek dabar, tegu geria. Iš kažkur atsiradęs vėjas taršo Vitui plaukus, vėjas iš ten, kur dabar jinau, gal, prie nusvirusios svirties paskiria ir jam tam tikrą savo svajonių dalį. O jeigu...? Žaibais nusiplieskia jo mėlynos akys, jis kietai gnaužia kumštį. Tuomet arba kraujais pasruvęs kerštas arba tylus, savitvardos persunktas pasitraukimas iš tų takelių, kuriais mindžioja mūsų nelaimingą žemę išsvajotoji Aldona, taip!

Bet Vito taurias svajones sužaloja vokietais, tas nenumaldomas tirnijos įsikūnijimas, nedorai surikęs:

— Du, Schweinehund!

Ak, kas Vitui, jeigu kažkas stengiasi kažką nugalėti! Viskas virto šablonine beprasmybe. Jis ir vėl tempia rąstus per akivaras, nematydamas tikslo ir idealų aukštybės polėkių.

Nekenčiamo vokiečio karinis aparatas yra jau sušlubavęs. Niekam

neriekalingi traukiam į vakarų nežinią. Ak, ar ne vis tiek dabar Vitui, kuomet jis gavo laišką iš mylimo draugo, kur tas nedviprasmiškai parašė, jog Aldonos siekiai jau nebesutampa su Vito idealais. Toks tai yra moters dviveidiškumas, josios buities nesuvokiamas susiskaldymas šioje beviltiškoje pasaulio kelionėje!

Mėlyna padangė priskrido vadinamųjų išlaisvintojų. Pamariais visur lavonai, daug lavonų. Zuvėdros linksmi krykščia, tikrai lavonai nekrykščia, ne. Beprasmiškos visos dienos, visos valandos. Griežčių sriuba be kortelių, neskani visai. Fosforas lažo lavonus, valgo meksfaltą, bėga vaikų vežimėliai be motinų; taip, nieko nežinau, man visiškai niekas nesvarbu, nes manęs niekas nelaukia.

Kažkas kažką išlaisvino nuo kažko, nieko nežinau, viskas susiliejo į bendrą jausmų kratinį. Suvarė į pilkuosius barakus, pastatytus iš lentų, nedažytų.

Betiksliai lankydamasis kažkuriam lageryje, likimo siūlams susipainiojus nežinomom lemtin, vieną karštą liepos dieną Vitas išvydo tą, kurią jau buvo palaidojęs savo neramių minčių slapybėse.

Už lagerio liepų alėja ėjo Aldona, įsikabinus į ranką pusplikiam ponui. Alėja vedė į pušų prižėlusį pušynėlį, pušų sakais įkvipusį. Vitas kurį laiką ėjo iš paskos, o jo galvoje užvirė didelės mintys, sukunkuliavo keršto jausmai.

Aldona, negrynos sąžinės balso persekiojama, mano žvilgsnio suelektrizuota, staiga atsisuko ir suriko:

— Vitas, nelaukiau, jau seniai palaidojus buvau!

— Tūkstantį kartų geriau būčiau padaręs, jei būčiau sumerkęs akis uodų užkrėstose rytų pelkėse... — pradėjo Vitas.

Tuomet pusplikis ponas, matyt, Unros pareigūnas, pasiūlė cigaretę, nešvariais būdais paimtą iš sandėlių

— Ponas, gal, užsirūkyt, atrodot, amžinybę būsite nerūkę?

Cigaretė degino Vito sąžinę, krūtinėje...

Ak, nežinau, kaip čia baigti! Aha, taip.

Pusplikis ponas su Aldona nuėjo į pušynėlį, prižėlusį pušų.

* * * *

JESYTĖ

ANATOLE FRANCE

Karalienės Elžbietos viešpatavimo laikais Londone gyveno garsus mokslininkas Bogus, pasirašinęs Bogus. Jis pagarsėjo savo "Žmonijos klaidos" veikalu. Tačiau jo turinio niekas neskaitė.

Dvidešimt penkerius metus jis rašė savo garsųjį veikalą ir nieko nespausdino; bet rankraštis, sudarydamas dešimtį storų tomų, buvo matomai ir tvarkingai išstatytas lange. Pirmiausia Bogus aprašė žmogaus gimimo klaidą — visų kitų klaidų priežastį. Po jo ėjo mažų vaikų, jaunų mergaičių, paugusių jaunuolių, subrendusių žmonių ir senųjų klaidos. Po šitų jis aprašinėjo įvairaus užsiėmimo žmonių klaidas: valstybės veikėjų, pirklių, kareivių, virėjų, laikraštinių ir kitų specialistų. Paskutinėse, dar nebaigtose knygoje Bogus nagrinėjo respublikos visuomenės klaidas, kylančias dėl asmeninių ir profesinių klaidų. Viso šio gražaus veikalo mintys buvo taip darniai ir vykusiai sujungtos, kad nebūtų buvę galima pašalinti nė vieno lapo be didelės visam veikalui skriaudos. Įvairūs vaizdai augo vieni iš kitų — ir vis kalbėte kalbėjo, kad gyvenimo esmėje glūdi piktybė, kad žemėje yra lygiai tiek pat ydų, kiek gyvybių.

Bogus nevedė ir nepadarė vedybų

klaidos. Jis gyveno vienas su kambarine Kata nuosavame namely. Tikrasis kambarinės vardas buvo Katarina, bet Bogus ją vadindavo Kliozentina, nes ji buvo kilusi iš Southamtono.

Mokslininko sesuo neturėjo tokios skaidrios sielos, kaip jos brolis, ir per visą gyvenimą brido iš klaidos į klaidą. Ji pamilo senmiesčio gelumbių pirklių, ištėkęs už jo ir susilaukė dukters Jesytės.

Paskutinė jos klaida buvo ankstyva mirtis. Ji mirė dešimtais metais po vestuvių, o jos mirtis buvo vyro mirties priežastimi, nes pastarasis negalėjo pergyventi skausmo. Bogui pagailo našlaitės ir jis ją priglaudė. Antra vertus, mokslininkas iš jos tikėjosi susilaukti gero vaikiškų klaidų pavyzdžio.

Našlaitė turėjo vos šešetą metų. Aštuonias dienas ji verkė, nerimavo ir nieko nekalbėjo mokslininko namuose. Devintos dienos rytą ji tarė Bogui:

— Šianakt aš mačiau savo mamą. Visa ji buvo baltutėlė. Už suknelės atlapo ji turėjo daug gėlių. Tas gėles ji paskleidė ir apibėrė jomis visą mano lovą. Tačiau rytą aš jų neradau. Atiduok, man, dėde, mamos gėles.

Bogus tuojau įrašė į "Žmonijos klaidas" naują klaidą. Tačiau prieš rašė pažymėjo, kad ši klaida yra niekuo nekalta ir net kai kuriais atžvilgiais grakšti.

Po kiek laiko Jesytė vėl tarė Bogui:

— Dėde Bogau, tu esi senas ir bjaurus, bet aš tave myliu ir tu mane turi mylėti.

Bogus jau vėl buvo besirengias rašyti, bet, ilgai pagalvojęs, suprato, kad jis iš tikrųjų pasenęs ir atsiminė, kad niekuomet nebuvo gražus. Į klaidų knygą mergaitės žodžių nerašė ir pasitenkino klausimu.

— Kodėl tave reikia mylėti, Jesytė?

— Už tai, kad esu maža.

— Ar tikrai reikia mažus vaikus mylėti? — susimastė Bogus. Taip, vaikus reikia mylėti, nes jie maži ir mūsų meilės ypač reikalingi. Dėl to visos motinos, kurios augina vaikus, yra nekaltos, ir bendra motinų klaida nustoja savo vertės. Šį straipsnį reikia atsaukti.

Savo vardinių rytą mokslininkas Bogus, įžengdamas į darbo kambarį, kuriame buvo sukrautos jo knygos ir rašomoji medžiaga, pajuto skanų gėlių kvapą ir išvydo ant lango stovintį gvaizdikų vazoną.

Ten žydėjo trys gražūs pumpuriniai gvaizdikai, ir maloni šviesa žaidė jų žieduose. Visas mokslininko kambarys tarsi šypsojosi. Visa juokėsi: ir senas fotelis, ir juodas stalas, ir senos, rudos veršio odos ir pergamento nugaromis knygos. Bogus, sudžiūvęs kaip ir jo knygos, ėmė juoktis, o Jesytė jį meiliai apkabino ir tarė:

— Žiūrėk, dėde Bogau, čia yra dangus, — ir ji parodė pro margus lango stiklus žėrinčią dangaus mėlynę.

— Čia žemai guli žieduos paskėdusi žemė, — ir ji parodė žydinčių gvaizdikų vazoną. — Ir ten apačioj tų juodų, didelių knygų stūkso pragaras...

Tos didelės, juodos knygos buvo garsus dešimties metų lange išstatytas "Žmonijos klaidos" veikalas. Šita Jesytės klaida mokslininkui pirmą kartą pamirštą veikalą, kurio jis jau kiek laiko nesirūpino ir ramiai sau vaikščiojo su seserėčia miesto gatvėmis ir parkuose. Mergaitė atskleidė Bogui naują mokslinių daiktų pasaulį ir parodė, kaip jis toli buvo nuo gyvenimo. Mokslininkas vėl pradėjo vartyti savo rankrašį, bet niekaip negalėjo pažinti pirmą kartą darbo, nes jame nebuvo nei gėlių, nei Jesytės.

Bet filosofija sukruto, ir mokslininkas vėl įsitikino, kad Jesytė nieko neverta ir niekam nenaudinga. Tarp kitko, jos išlaikymas mažino veikalui tausojamus medžiaginius išteklius.

Vieną dieną mokslininkas, taip galvodamas, įžengė į savo darbo kambarį ir pamatė prieš langą prie gėlių vazono Jesytę, beveriančią į adatą siūlą. Jis paklausė, ką ji rengiasi siūti.

Jesytė atsakė:

— Ar dar tu nežinai, dėde, kad kregždės išlėkė?

Bogus apie tai nieko nežinojo, nes apie tokius dalykus nebuvo kalbama mokslininkų raštuose.

— Tą naujieną man vaka Kata

(Perkelta į 8 psl.)

Redaguoja Teta Rūta

VELYKŲ MARGUČIAI IR KIŠKIS

Seno Jaruzalės miesto pakraštyje gyveno mažas vaikutis Sauliukas. Sauliukas labai anksti neteko savo tėvelio. Net neprišiminė jo. Toks dar mažas jis buvo, kai tėvelis mirė. Bet kai mirė jo mamytė, Sauliukas jau suprato savo didelę nelaimę. Karčiai verkė prie jos karsto ir nenorėjo atsitraukti nuo šviežiai supilto kapo. Sauliukas ir nežinojo, kur eiti. Niekas niekur jo nelaukė. Namieškių jis neturėjo.

Nelaimingo vaikučio pasigailėjo viena neturtinga šeima. Iš karto Sauliukui buvo nebloga pas naujus globėjus. Bet kai praslinko daugiau laiko, jo globėjai užmiršo vaiko nelaimę. Pradėjo gailėtis jį pasiėmę pas save. Jie patys gyveno skurdžiai o čia dar reikėjo maitinti svetimą vaiką.

Sauliukas tegaudavo tik tą, kas atlikdavo nuo kitų. O atlikdavo dažnai taip maža, kad Sauliukui vos užtekdavo alkiui numalšinti. Vaikas priprato nedavalgyti ir dėl to nesiskundė. Daugiausia jam gėlė maža širdi, kad jo niekas nemylėjo. Sauliukas

JESYTĖ (Atkelta iš 7 psl.)

pasakė. — Kata? — sušuko mokslininkas. Ji, matyt, kalba apie garbingąją Klozentiną.

— Kata man vakar štai ką pasakėjo: "Šiomet kregždės išlėkė anksčiau, negu kitais metais, o tai yra artimos ir šaltos žiemos ženklas." Paskui aš išvydau balta skarelę pasipuošusią mamą. Jos plaukai švietė skaidria balta šviesa, bet gėlių ši kartą ji nebeturėjo. Ji man tarė: "Jesyte, išimk iš drabužinės dėdės Bogaus šiltąjį apsiaustą, ir jeigu jis suplyšęs, sutaisyk jį." Iš ryto, kai tik nubudau, tuojau atsikėlus ištraukiau iš rūbinės jūsų šiltąjį apsiaustą ir, kadangi jis keliose vietose skylėtas, rengiuos jį susiūti.

Ziema buvo tokia, kokią kregždės pranašavo. Bogus įlindo į šiltą apsiaustą ir, pasidėjęs kojas prie krosnies, taisė "žmonijos klaidų" skyrelius. Bet kiekvieną kartą, kai tik jam pavykdavo suderinti naujus praktiškojo gyvenimo patyrimus su piktybės mokslu, pasipainiodavo Jesytė su ašociu alaus ar savo linksmų akučių šypsena ir vėl nunešdavo visas mokslininko mintis.

Atėjus pavasariui, dėdė su seserėčia vaikščiojo po laukus. Jesytė rinko gėles ir skirstė rūšimis pagal ypatumus, o dėdė jai sakė jų vardus. Mergaitė pasivaikščiojimo metu rodė žavią sielą ir tikslią, sąmoningą dvasią. Vieną vakarą ji išskleidė ant stalo dieną surinktas gėles ir tarė savo dėdei:

— Dėde Bogau, dabar jau žinau visų augmenų vardus, kuriuos tu man sakei. Štai šitos gėlės gydo, o anos guodžia. Aš norėčiau jas apsaugoti, kad niekados jų nepamirščiau ir kad galėčiau kitus pamokyti. Man reikėtų storos knygos jas visas sudžiovintas sudėti.

— Štai, imk šitą! — tarė Bogus ir parodė jai pirmą "žmonijos klaidų" tomą.

Kai kiekviename knygos lape buvo prisekta gėlė, mergaitė gavo kitą knygą. Per tris vasaras "žmonijos klaidų" šedevras pasikeitė į herbariumą.

Vertė V. M. (Darbininkas)

niekad, niekad negirdėjo meilauš žodžio. Niekas niekados jo nepabučiūdavo, niekados nepaglostydavo tamsios, garbiniuotos galvutės. Ji visi barė, stumdė, mušė, o Sauliukas nežinojo net už ką. Jis stengėsi tik kuo mažiausiai maišytis kitiems po kojų. Visas dienas Sauliukas praleisdavo gatvėje. Ten jis rasdavo išmestų maisto likučių ir daugiau mažų vaikų.

Žaisdamas su vaikais, Sauliukas užmiršdavo, kad jis buvo vienas ir nelaimingas. Kai toli, toli už Jaruzalės miesto slėpdavosi nakčiai saulė, į miesto gatves ir aikštes ateidavo motinos ieškoti vaikų. Sauliuko draugai mesdavo žaidimą, bėgdavo linksmi pas savo mamytes ir apkabindavo jų kaklą. Sauliukas žiūrėdavo iš tolo į laimingus vaikus. Pastovėdavo valandėlę vienišas gatvėje ir pamažu kiūtindavo namo.

Savo namais jis vadindavo molinį tvartelį, į kurį jo globėjai sukraudavo malkas, medinius ir molinius rakandus, kurie susidėvėdavo ir atlikdavo nuo namų apyvokos.

Tyliai, tyliai, kaip pelytė Sauliukas įlisdavo į tvartelį ir iškratydavo savo švarkelio kišenes, į kurias per dieną prisirinkdavo iš gatvės duonos plutelių, nenugrauztų kaulų ir vaisių. Po skurdžios vakarienės Sauliukas susiriesdavo į skarmalų krūvą, numestą už malkų. Kol užsimerkdavo išvargusios akutės, Sauliukas spoksodavo pro sienos plyšius į mėnulį ir mirgančias pietų krašto dangaus žvaigždes.

Laimingas Sauliukas būdavo tada, kai gatvėje rasdavo sergantį šunį ar išmestą kačiuką. Jis slaugydavo nelaimingą gyvuliuką, dalindavosi su juo savo vakariene. Bet užtat vakare nebebūdavo vienas nykiame tvartelyje.

Vieną dieną Sauliukas begūrinėdamas miesto gatvėmis, pamatė didelę žmonių minią, kuri šūkaudama ir džiaugdamosi kažką lydėjo. Sauliukas nusekė paskui minią, prasišverbė pro žmones ir pamatė ietimis ir durtuvais ginkluotus kareivius, vedant kažkokį žmogų. Žmogus ant pečių nešė sunkų, didelį, keistą medį. Per jo išvargusį, dulkėtą veidą sruveno purvino prakaito ir kraujo srovelės. Atrodė, kad nelaimingas žmogus tuoj parkris po sunkia našta ant akmenuotos gatvės ir vietoje numirs. Nežiūrint to, kareiviai jį dar vis mušė lazdomis, stumdė ir vertė greičiau eiti.

Sauliukas nieko nesuprato, kas darėsi. Jis tik labai gailėjo to nelaimingo žmogaus. Jis grūdosi kartu su minia siaromis Jaruzalės gatvėmis. Minios tarpe jis pamatė verkienčią senutę.

— Kas yra tas žmogus? Kur jį veda? — paklausė Sauliukas senutę.

— Tai Kristus, vaikeli. Jį veda už miesto, — atsakė senutė. Sauliukas buvo daug girdėjęs apie Kristų, bet jo nepažino.

Kad jį muša ir stumdo svetimi žmonės, jis, tur būt, irgi neturi namų. Nei tėvelio, nei mamytės, — galvojo sau pats vienas Sauliukas.

Netoli Jaruzalės miesto vartų, prie kurių artinosi minia, tupėjo maža katytė ir gailiai miaukė, žiūrėdama į praeinančius žmones savo siauromis traškanotomis akimis. Minia nekrepė į alkaną padarėlį dėmesio, nors gailus kniaukimas, rodos, turėjo rėžti rėžti kiekvieno širdį. Vienas kareivis, praeidamas pro šalį, sudrožė katytei taip samrkiai lazda, kad ji iš skarsmo sucipo ir kūliais nuriedėjo į apgriuvusio namo

pasieni. Iš minios, kaip kulką, iššovė Sauliukas, pagriebė katytę į glėbį ir leidosi su savo grobiu kiek kojos neša atgal į miestą. Namie susuko katytę į savo švarkelį ir padėjo kampe už malkų, kad kas nors nerastų. Katytė murksojo į savo išgelbėtoją ir maldaujantiai miaukė.

— Palauk. Aš tau tuojau atnešiu ėsti, — pasakė Sauliukas savo svečiui. Susigriebęs, kad vienmarškinis išbėgęs neturės kišenių, išsitraukė iš skarmalų krūvos baltos skarelės atrėžą ir leidosi maisto ieškoti.

Gatvėje Sauliukas vėl prisiminė kankinamą žmogų, kurį buvo užmiršęs, besirūpindamas katyte.

Sušilęs ir pailsęs Sauliukas tripe no vingiuotomis, ilgomis Jaruzalės gatvėmis, ieškodamas, kur nuėjo minia. Jis sutiko grįžtančius iš kaž kur žmones, bet pasiklausti jų nedrįso, nes jie buvo arba labai nusiminę ir tylūs, arba labai pikti, įnirtę ant kažko ir triukšmingi.

Išbėgęs už miesto, Sauliukas pamatė ant Kalvarijos kalno stūksantį žmonių būrelį.

— Tai ten Jį nuvedė. Aš Jį parsivesiu namo. Atiduosiu Jam visą savo vakarienę, — galvojo Sauliukas paskubomis kopdamas į kalną. Jis visai užmiršo, kad jis laikė murzinoje savo rankutėje dar visai tuščią skudurėlį. O maisto laukė jo maža katytė. Ir jis pats dar buvo nevalgęs bet gera jo širdis žadėjo jau vakarienę nelaimingam, iškankintam žmogui.

Užkopęs ant kalno viršūnės, Sauliukas pamatė kažką baisaus. Tas žmogus, kurį senutė pavadino Kristumi, kybojo prikaltas ant to keisto medžio, kurį Jis pats atsinešė ant savo pečių. Iš Jo rankų ir kojų tekėjo srovelėmis kraujas. Kristus tyliai skaudžiai vaitojo, tai pakeldamas galvą aukštyn, tai vėl ją nuleisdamas ant išterptos krūtinės.

Sauliukas pats nepastebėjo, kaip atsisėdo ant čia pat stovėjusio akmenio, ir valandėlę spoksojo savo rudomis akutėmis į baisų niekadoms nematyta reginį. Pamažu jis pradėjo suvokti, kad jis negalės prikaltu žmogaus nusiųsti namo. Kristus turės mirti, kaip mirė jo mamytė. Šitos minties Sauliukas išsigando. Jam pasidarė taip gaila Kristaus, kad jis ilgiau negalėjo išverti. Vairutis parpuolė ant žemės, įrausė tamsią garbiniuotą galvutę į šviežią žolę ir verkė taip skaudžiai, kaip tada prie savo motinos kapo...

Tolimam rytų horizonte tekėjo raudona saulė, kai atsikėlęs Kristus išėjo iš savo uolos kapo. Jos ilgi aukšiniai spinduliai raižė Palestinos dangaus mėlynę. Vėsus oras buvo toks tyras, toks kvapus ir gausus, kad Kristus su pirmuoju giliu atsiškvėpimu pajuto ankstyvo ryto nepa-

prastą grožį. Aplinkui Kristaus kapą augo tankūs alyvų krūmai, pilni žiedų ir paukščių čiulbėjimo. Kristus klausėsi daugiabalsės ryto giesmės, gėrė alyvų svaiginantį kvapą ir jautė, kad Jis pasaulį dar daugiau mylėjo, kaip prieš savo mirtį.

Didelė dieviška meilė sruveno iš Jo širdies į pasaulį daug greičiau, kaip tekancio ryto saulės spinduliai.

Tarsi norėdamas sulaukyti, kad neįstektų iš Jo širdies visa meilė, kaip prieš tris dienas iš jos ištekėjo visas kraujas, Kristus pažvelgė į šiurpulingą kryžių, kuris teberioģsojo už kelių dešimčių žingsnių nuo jo kapo. Kristaus veidas kelioms akimirksom apsilblausė. Bet keista. Jis pajuto ne kerštą ir neapykantą, bet ilgesį žmogui. Jis norėjo vėl būti žmonių tarpe.

Staiga Jo veidas nušvito nepaprastai dideliu džiaugsmu. Pagalvojęs apie žmones Kristus su pirmuoju giliu atsiškvėpimu pastebėjo netoli kryžiaus dar tebegulintį baltą skudurėlį, kurį Sauliukas iš didelio skausmo buvo užmiršęs.

Kristus pakėlė jį nuo žemės, kaip brangų daiktą. Jo veidas vis tebešvیتėjo dievišku gerumu ir meile. Jeigu kas tuo momentu būtų matęs Kristų, būtų nesunkiai atspėjęs, kad Jis vėl norėjo kažką gero padaryti. Bet ką ir kam? Aplinkui nė gyvos dvasios. Kiek akys užmato, jokio žmogaus. Tik apie Kristaus kapą skabino žolytę kiškėlis.

Kristus su savim nieko neturėjo, nes buvo ką tik atsikėlęs iš kapo.

Kristaus žvilgsnį atkreipė švelnūčiai lietaus nudaিলinti balti ir pilki akmenėliai, išbarstyti ant tako prie Jo kapo angos. Kristus pririnko pilną saują akmenėlių ir išėjo juos į baltą skudurėlį. Pašaukęs kiškėlį, Kristus užkabino ant jo kaklo ryšulėlį ir paliepė jį nunešti Sauliukui.

Kiškėlis buvo laimingas, galįs pasitarnauti savo Kūrėjui. Pastatęs ilgą ausis, pakreipęs usą išklaušė atydžiai Kristaus nurodymų. Tada užrietė trumpą baltu galiuku uodegytę, pasispyrė porą kartų ir nurūko strimagalviais nuo kalno. Kristus patenkintas žiūrėjo į savo mažą pasiuntinį, bet tematė tik dulkių kamuolį, besiritantį keliu į miestą.

Kiškėlis greitai surado nurodytą tvartelį, įlindo atsargiai, kad neprižadintų miegančio Sauliuko, ir padėjo šalia jo Kristaus dovaną.

Kai Sauliukas nubudo ir atrišo ryšulėlį, rado jame krūvą kiaušinių. Jie buvo vienas už kitą gražesni, vienas už kitą magesni. Tokio margumėlio, tokio gražumėlio, dar nebuvo matęs joks žmogus pasaulyje.

Nuo tada kiekvienais metais ankstybą Velykų rytą kiškiai aplanko vitus miegančius vaikus ir palieka prisikėlusio Kristaus dovaną — margučius. (Saulutė)

GYVENIMO TIKSLAS

VAC. TAMOŠAITIS

Skačiau kažkur: —

Mr. Hollys atsirėmė į gatvės pakraštyje stovėjusio savo limuzino duris. Laukė kažkokios damos, todėl ir atvyko keliom minutėm anksčiau į sutartą vietą. Už poros žingsnių kitame šaligatvio kampe kruopščiai darbavosi apysenis batų valytojas. Mr. Hollys akių žvilgsniu patikrino savo avalynės galus ir, palaukęs kol atsirado laisva vieta, atsėdo. Valytojas mandagiai jį pasveikino ir meistrišku įgudimu pradėjo savo darbą. Klijentas šiek tiek pasilenkė ir užmezgė trumpą pasikalbėjimą: — Sekasi biznesas, a? — Ačiū, neblogai, — atsakė amatininkas tepdamas tamsiai rudą tepalą ant misterio batų.

— Ką gi padarysi, tokie laikai, — atsiduso Mr. Hollys. — Kiekvienas sąžiningai dirbamas darbas sekasi ir neša gerus procentus. Malonus dar-

bas, kada žmogus turi kokį nors tikslą, kada vis diena iš dienos svajoji, tikiesi priartėti prie savų idealų. Ir kai juos pasieki, tuomet prasideda didesni rūpesčiai, prarandi ramybę, jauti kažkokią pareigą vis daugiau ko nors siekti, pralobti, karjerą padaryti. Ir taip be galo atsiranda įvairūs planai, bizniai, partijos, įstaigos, atsakomybė. Pasijunti esąs įveltas politikon, įjungtas į sumaltos Europos atstatymo ir pasaulio nuo visiškos katastrofos išgelbėjimo programą. O, džiaukis, prieteliau, kol dar nežinai tų visų vargų naštos.

— Džiaugiuosi, Sir, — pritarė batų valytojas dviem šepčiais blizgindamas batus.

— Matai, prieteliau, — tęsė toliau Mr. Hollys, — aš irgi nuo smulkmenų pradėjau. Mano pirmas džiaubas buvo Astorijos viešbutyje. Ploviau lėkštes. Tik dabar aš prisiminiau, koks tąsyk laimingas ir patenkintas

(Nukelta į 11 psl.)

English Section

A Letter to the Editor

Dear Sir,

The A. B. C. is presenting a new half hour programme entitled "Happy to Know You", every Thursday evening at 7.45 p. m. from station 2FC.

"Happy to Know You" begins on Thursday next, the 28th February.

All the artists appearing are New Australians and they come from every part of the world. We commend this to you and suggest that if you know any newcomers with interesting human stories which could be broadcast, would you please get in touch with me.

We would appreciate it if you would kindly publish the above information in your paper in your own language and perhaps in English.

Yours sincerely,

INGHRAM SMITH
(Producer)

26th February, 1952.

LAIŠKAS REDAKCIJAI

Pone,

ABC pradeda transliuoti naują pusės valandos programą, pavadintą "Laimingi jus pažinti", kuri bus transliuojama kiekvieną ketvirtadienio vakarą 7 val. 45 min. per 2FC radijo stotį.

"Laimingi jus pažinti" transliacijos pradėdamos vasario 28 d., ketvirtadienį.

Visi artistai, kurie išpildo programą, yra naujieji australai iš visų pasaulio kraštų. Pranešdami jums apie šią malonią programą mes norėtume, kad jeigu jums yra žinomi naujieji ateiviai, sukūrę gyvenimiškų vaizdelių, kurie galėtų būti transliuojami per radiją, prašomi sueiti su manim į kontaktą.

Mes būtume jums dėkingi, jeigu šią informaciją galėtute paskelbti laikraštyje jūsų gimtąja kalba ir gal būt angliškai.

Su pagarba

INGHRAM SMITH
Vedėjas

1952 m. vasario 26 d.

NOT PEACE AT ANY PRISE

Washington, March 23.

President Truman said today that the United States was striving for peace, but not peace at any price.

He said it must be a peace in which the people of all countries — big and little alike — could live free from the fear of aggression.

The President made the statement in the foreword of an 80-page pamphlet on US policy, issued by the State Department.

The booklet was designed to give Americans a better understanding of their country's role in the cold war with the Soviet.

TURNING THREAT

Mr. Truman said his Administration's foreign policy showed that the free world was turning back the threat of communism.

"We are actively at work every day with our neighbors and friends round the world," he said, "not only to overcome any threats to world peace, but also to strengthen freedom and justice so that in the future the danger to peace will be less".

The purpose of American policy the President said, was to defend the independence and integrity of the republic. But the US must work for peace to do this. Everything it did in relation to other nations must have that paramount aim.

"World peace cannot be built in a day," he said. "It is being put together slowly — sometimes painful-

TAIKA, BET NE BET KURIA KAINA

Vašingtonas, kovo 23 d.

Prezidentas Trumanas šiandien pareiškė, kad Jungtinės Valstybės siekia taikos, tačiau taikos ne bet kuria kaina.

Jis pareiškė, kad privalo būti tokia taika, kurioje visų tautų žmonės — lygiai didelių ir mažų — galėtų laisvai gyventi nebijodami agresijos.

Šį pareiškimą Prezidentas padarė įžanginiame žodyje Valstybės Departamento išleistoje 80 puslapių knygelėje apie Jungtinių Valstybių užsienio politiką.

Knygelė skirta amerikiečiams, kad jie geriau suprastų apie savo krašto rolę šaltame kare su Sovietų Rusija.

GRĄŠINIMAS MAŽEJA

Ponas Trumanas pareiškė, kad jo administracijos užsienio politika rodo, jog laisvasis pasaulis sumažino komunizmo grąsinimo pavojų.

"Kiekvieną dieną mes aktyviai dirbame su mūsų kaimynais ir draugais visame pasaulyje", jis pareiškė, "ne tik kad išvengtume grėsmės taikai, bet taip pat kad sustiprintume taiką ir teisėtumą taip, jog ateityje grėsmė taikai sumažėtų".

Amerikos politikos tikslas, pareiškė Prezidentas, buvo apginti respublikos nepriklausomybę ir integralumą. Bet J. V. turi dirbti, kad tai pasiektų. Viskas, ką jos atliko kitų tautų atžvilgiu, turėjo tą aukščiausią siekimą.

"Pasaulio taika negali būti pasiekta per vieną dieną", pareiškė jisai. "Taika kuriama pamažu — kartais

ly — and it takes hard work."

The booklet surveys the whole range of major American foreign problems. It vigorously defends the Administration's policy of helping its Allies build the strength needed to hold back Communist expansion.

*****

A LETTER TO THE CHAIRMAN of SCOTTISH LEAGUE for EUROPEAN FREEDOM.

Dear Sir,

Lithuanians, expelled from their home country by Communism, and living in Adelaide, South Australia, have united into the Organisation of LAS — Movement for Lithuanian Independence — are following with the greatest attention various political events, and are studying their friends and their enemies.

We have a proverb in our language which says: "One will know his friends only in misfortune". This is true. At the time of our country's worst calamity, many of our friends turned from Lithuania or chose a policy of silence.

You alone have dared to raise your authoritative voice, and have tried to bring to the attention of the great statesman of the Western Democracies to the genocide of the Lithuanian people.

We understand you have addressed memorandums to the Governments of the "Big Nations". We are moved to tears because of this your noble gesture, and we do not feel alone any longer.

We congratulate you, honourable friend, of our country. We deeply believe that Lithuania, when having cast off the chains of the bloody Communist slavery, will find the right manner to return thanks to you.

We are born in freedom, we did live in freedom and we will die in freedom.

Yours faithfully,

(J. Kalvaitis)

LAS — Movement for Lithuanian Independence, Chairman of Adelaide Section

(V. Čepiauskas)

Secretary

Adelaide, March 16, 1952.

skaudžiai — ir reikalauja kieto darbo".

Knygelė peržvelgia išsisa eilę svarbiausių Amerikos užsienio politikos problemų. Ji karštai gina vyriausybės politiką, pagal kurią jos sąjungininkams teikiama pagalba sukurti jėgai, reikalingai sulaikyti komunistų ekspansiją.

LASo ADELAIDĖS SKYRIAUS LAIŠKAS ŠKOTŲ LYGOS EUROPOS LAISVEI GINTI PIRMININKUI

Didž. Gerb. Pone,

Raudono bolševizmo išblokti iš savo tėvynės lietuviai, atsidūrę tolimoje Australijoje, Adelaidės mieste, susispietę į Liet. Atgimimo Sąjūdžio organizaciją, atydziai sekame pasaulinės politikos įvykius bei savo draugus ir priešus.

Mūsų gimtoje kalboje yra priežodis: "Draugą tik nelaimėje pažinai". Tai yra didi tiesa. Kada mūsų Tėvynę ištiko skaudžiausia nelaimė, daug senų draugų nusisuko nuo mūsų Tautos, arba pasirinko tylos politiką. Tikrai Tamsta vienas iš daugelio drįsai pakelti savo autoritetinę balsą ir ryžaisi užtarti mūsų žudomą Tautą prieš didžiuosius pasaulio politikos vyrus.

Mes patyrę apie Tamstos išsiuntintus memorandumus didžiųjų valstybių vyrams, iki ašarų likome sujaudinti Tamstos kilnia širdimi ir pasijutome esą ne vieni.

Būk pasveikintas Garbingasis mūsų Tautos Drauge! Mes tvirtai tikime, kad Lietuva numetusi kruvinos komunistinės vergijos pančius, Laisvoje Tėvynėje ras būdų Tamstai atsidėkoti.

Dėkingi Tamstai,

J. Kalvaitis

LAS Adelaidės skyr. Pirmininkas

V. Čepiauskas

Sekretorius

1952 m. kovo mėn. 16 d.

FREE ENGLISH LESSONS

ANGLŲ KALBOS PAMOKOS NEMOKAMAI

(Imigracijos Departamento informacija)

Nemokamomis anglų kalbos pamokomis gali pasinaudoti visi imigrantai-neanglai, kurie atvyko į Australiją ir norėtų pagilinti savo žinias anglų kalboje.

Savo draugams, kurie norėtų mokytis angliškai, paaiškinkite, kad jie anglų kalbos pamokas gali gauti nemokamai.

K l a s ė s.

Klasės organizuojamos kiekvienoje vietoje, kur yra mokykla ir kur susidaro mažiausia bent šeši as-

mens, nori mokytis anglų kalbos. Savaitėje būna dvi pamokos, dažniausiai vakare, kiekviena po dvi valandas. Kartais viena pamoka mokiniams būna savaitės gale, kurie vakarais negali atvykti į pamokas. Knygos duodamos nemokamai. Pamokų lankymas yra pas greičiausias ir tikriausias kelias išmokti anglų kalbą.

Korespondencinės pamokos.

Jeigu imigrantas gyvena tokioje vietoje, kur nėra mokyklos ir nėra anglų kalbos pamokų, tai jam pamokos siunčiamos paštu. Atliktas pamokas mokiniai siunčia paštu mokytojams sostinės mieste, kurie koreguoja pamokas ir grąžina atgal jas mokiniui. Tai nėra toks geras metodas mokytis anglų kalbą kaip

lankant pamokas, ir turėtų būti juo naudojama tik tuo atveju, jeigu gyvenama toli nuo mokyklos.

Radio pamokos.

Anglų kalbos pamokos per radiją transliuojamos per Australijos Transliacijų Komisijos siūstuvus ir girdimos visur Australijoje. Radio pamokos padeda greitai išmokti anglų kalbą, nes girdima gyva kalba. Informacinės radijo knygelės gaunamos nemokamai ir jose yra anglų kalbos radijo pamokų programos, kurios palengvina pamokas klausyti ir jas suprasti.

Visas informacijas anglų kalbos reikalais duoda kiekvienos valstijos švietimo skyriai.

Jų adresai:

New South Wales —
The Officer-in-Charge, Education Department, University Branch, University Grounds, SYDNEY, Phone MW2911.

Victoria —
The Officer-in-Charge, Migrant Education Section, University Grounds, Carlton N. 3, Melbourne. Phone FJ1527

Queensland —
The Deputy Director General of Education, Department of Public Instructions, Brisbane, Phone B1131,

South Australia —
The Superintendent of Technical Schools, Education Department, Box 406C, G. P. O., Adelaide, Phone W3271.

Western Australia —
Education Department of Western Australia, Migrant Education Section, University of Western Australia, Nedlands .... Phone BF1011.

Tasmania —
Director of Education, Box 664E, G. P. O., Hobart ..... Phone 7231

* * * * *

THE REPLY BY THE MEXICAN DELEGATION AT THE UNITED NATIONS TO THE PETITION OF THE LITHUANIANS IN AUSTRALIA

Paris, February 18, 1952.

Australian Lithuanian Community, Adelaide, S. A.

I take pleasure in acknowledging receipt of your letter dated February 10th, regarding Lithuania's present situation and its liberation.

I have read with great interest the contents of your letter and will keep them in mind when the matter comes up to the consideration of the General Assembly.

Yours faithfully

For the Chief of the Mexican Delegation

Roberto Casellas
Secretary General

MEKSIKOS DELEGACIJOS PRIE JT ATSAKYMAS Į ADELAIDĖS LIETUVIŲ LAIŠKĄ

Paryžius, 1952 m. vasario 18 d.

Australijos Lietuvių Bendruomenėi Adelaide, S. A.

Turiu garbės patvirtinti gavimą Jūsų vasario 10 dienos laiško, liečiančio dabartinę Lietuvos padėtį ir jos išlaisvinimą.

Su dideliu susidomėjimu susipažinau su Jūsų laiško turiniu, ir turėsiu jį galvoje, kol ateis proga apvarstyti jį JT generalinėje sesijoje.

Su pagarba

Už Meksikos Delegacijos pirmininką (pas.) Roberto Casellas
Generalinis Sekretorius

LEARN ENGLISH—MOKYKIMES ANGLISKAI

RADIO PROGRAMME
"FOR NEW AUSTRALIANS"
BROADCAST BY THE AUSTRALIAN BROADCASTING COMMISSION

Saturday, 12th April, 1952.

Paul learns about money in this lesson.

JOHN: You know, Paul? You and I can go fruit picking?

PAUL: Fruit-picking?

JOHN: Yes, you know what fruit is ... oranges, bananas, grapes, apricots, apples — you know. We can go to a fruit farm. Fruit-picking is good work and we'll have good money, too ...

PAUL: What is — ?

MARY: Money? Oh, no, Paul — you know what money is! Pennies, shillings —

PAUL — and pounds? That is money? Oh, yes, I know what money is. Australian money is hard — but I understand now. There are twelve pennies in a shilling and twenty shillings in a pound ... oh, and two halfpennies in a penny ...

JOHN: Well, fruit picking will be

RADIJO PROGRAMA
"NAUJIESIEMS AUSTRALAMS"
TRANSLIUOJAMA AUSTRALIJOS TRANSLIACIJŲ KOMISIJOS

Šeštadienis, 1952 m. balandžio 1d.

Šioje pamokoje Povilas mokosi apie pinigus.

JONAS: Žinai ką, Povilai? Mūsų galime eiti vaisių skinti.

POVILAS: Vaisių skinti?

JONAS: Taip, tu žinai, kas yra vaisiai ... apelsinai, bananai, vynuogės, aprikosai, obuoliai — tu gi žinai. Mes galime vykti į vaisių ūkį. Vaisių skynimas yra geras darbas ir mes gausime taip pat gerus pinigus ...

POVILAS: O kas tai yra ...?

MARYTĖ: Ar pinigai? O, ne, Povilai, tu žinai, kas yra pinigai! Pensai, šilingai —

POVILAS: — ir svarai? Ar tai yra pinigai? O taip, aš žinau, kas yra pinigai. Australijos pinigai sunkūs skaičiavimui, bet dabar aš suprantu. Šilinge yra dvylika pensų, o svare dvidešimt šilingų ... na, o pense du puspensiai.

JONAS: Gerai, vaisių skynimas

better than a holiday — and then, we'll have good money too. It's a good idea, Paul!

A shilling and three pennies are one and three (1/3d.) Five shillings and eight pennies are five and eight (5/8d.) I have a shilling, two pennies and a halfpenny. You have one and twopence halfpenny (1/2½d.)

Saturday, 19th April, 1952.

Paul is learning the difference between:

I go ..... I am going
He brings ..... He is bringing
This is very important in English

BILL: There! Good dog!

PAUL: H'm! He's a very big dog.

BILL: Yes, he's a good dog. — Go on now — bring the cows in. Good dog! He's bringing the cows in —

JOHN: — for milking?

BILL: Yes — he brings the cows in every day. He's a good dog.

PAUL: Mary! — Where is Olga?

MARY: Oh, Olga is milking the cows, Paul ...

PAUL: What!!!

JOHN: Mary!

MARY: Oh yes, she is. She's in the milking shed. The dog is bringing the cows into the milking shed and Olga is milking.

BILL: But Olga milks the cows every day. Sh's very good ...

PAUL: No! Not Olga!!

BILL: Oh, yes ...

MARY: Yes, Paul ... Olga!

PAUL: Goodbye! I must see Olga milking the cows!!

* * *

BILL: Where is Nancy?

MARY: She's in the kitchen. She is making asparagus soup.

JOHN: She makes soup every day ... but to-day she is making asparagus soup.

* * *

BILL: Where are you, Mary?

MARY: Here, Bill!

BILL: What are you doing?

MARY: I'm feeding the chickens.

BILL: But Nancy feeds the chickens every day.

MARY: Not this week, Bill! I feed the chickens every day. I like this job.

* * *

BILL: Where are you, Mary?

MARY: Here, Bill!

BILL: What are you doing?

MARY: I'm feeding the chickens.

BILL: But Nancy feeds the chickens every day.

MARY: Not this week, Bill! I feed the chickens every day. I like this job.

* * *

BILL: Where are you, Mary?

MARY: Here, Bill!

BILL: What are you doing?

MARY: I'm feeding the chickens.

BILL: But Nancy feeds the chickens every day.

MARY: Not this week, Bill! I feed the chickens every day. I like this job.

* * *

BILL: Where are you, Mary?

MARY: Here, Bill!

BILL: What are you doing?

MARY: I'm feeding the chickens.

BILL: But Nancy feeds the chickens every day.

MARY: Not this week, Bill! I feed the chickens every day. I like this job.

* * *

"DO YOU WANT TO LEARN ENGLISH?"

Post this form to:

The Commonwealth Office of Education,
Box 3879, G. P. O., SYDNEY.

Please send me:

Information about the Evening Classes .....

Free Correspondence Lessons .....

Free Radio Lessons .....

Surname ..... Christian Name .....

Address .....

State .....

My native language is -

bus naudingesnis negu atostogos, ir, be to, mes gausime taip pat gerus pinigus. Tai puiki idėja, Povilai!

Vienas šilingas ir trys pensai sakoma vienas ir trys (1/3d.)

Penki šilingai ir aštuoni pensai sakoma penki ir aštuoni (5/8d.)

Aš turiu vieną šilingą du pensus ir puspensį. Tu turi vieną, du pensus ir puspensį (1/2½d.)

Šeštadienis, 1952 m. balandžio 19 d.

Povilas mokosi skirtumą tarp: aš einu ..... aš esu einęs jis neša ..... jis yra nešąs Tai labai svarbu anglų kalboje.

VILIUS: Antai! Puikus šuo!

POVILAS: Hm! Jis tikrai didelis šuo.

VILIUS: Taip, jis yra geras šuo. — Bėk ir suvaryk karves. Puikus šuo! Jis atvaro karves —

JONAS — melžti?

VILIUS: Taip, jis kiekvieną dieną atvaro karves. Jis puikus šuo.

POVILAS: Maryte, o kur Olga?

MARYTĖ: O, Olga melžia karves, Povilai.

POVILAS: Ką!!!

JONAS: Maryte!

MARYTĖ: O taip, ji melžia. Ji yra karvių pastogėje. Šuo atvaro karves į pastogę, o Olga jas melžia.

VILIUS: Bet Olga kiekvieną dieną melžia karves. Ji labai gera.

POVILAS: Ne! Ne Olga!!

VILIUS: O, taip ...

MARYTĖ: Taip, Povilai ... Olga!

POVILAS: Sudie! Aš turiu pamatyti Olga melžiančią karves!!

* * *

VILIUS: Kur yra Nansy?

MARYTĖ: Ji virtuvėje. Ji gamina špinatų sriubą.

JONAS: Ji verda sriubą kiekvieną dieną, bet šiandieną ji verda špinatų sriubą.

* * *

VILIUS: Kur tu esi, Maryte?

MARYTĖ: Čia, Viliau!

VILIUS: Ką tu ten veiki?

MARYTĖ: Lesinu viščiukus.

VILIUS: Bet juk Nansy viščiukus lesina kiekvieną dieną.

MARYTĖ: Bet ne šią savaitę, Viliau! Aš lesinu viščiukus kiekvieną dieną. Šis darbas man patinka.

* * *

VILIUS: Kur tu esi, Maryte?

MARYTĖ: Čia, Viliau!

VILIUS: Ką tu ten veiki?

MARYTĖ: Lesinu viščiukus.

VILIUS: Bet juk Nansy viščiukus lesina kiekvieną dieną.

MARYTĖ: Bet ne šią savaitę, Viliau! Aš lesinu viščiukus kiekvieną dieną. Šis darbas man patinka.

* * *

VILIUS: Kur tu esi, Maryte?

MARYTĖ: Čia, Viliau!

VILIUS: Ką tu ten veiki?

MARYTĖ: Lesinu viščiukus.

VILIUS: Bet juk Nansy viščiukus lesina kiekvieną dieną.

MARYTĖ: Bet ne šią savaitę, Viliau! Aš lesinu viščiukus kiekvieną dieną. Šis darbas man patinka.

* * *

Redaguoja vyr. sktn. A. Krausas

NAUJI SAJUNGOS PAREIGUNAI

Savo korespondencinėje LSB vadovų sueigoje išrinko šiuos skautininkus: v. s. V. Čepą, v. s. A. Krausą, s. P. Neniškį ir s. V. Skrinką — LSS Tarybos nariais, v. s. Stp. Kairį — Brolijos Vyriausiu Skautininku, v. s. Vl. Šarūną — jo pavaduotoju, v. s. K. Grigaitį — LSB Garbės Gynėju.

ĮSISTEIGĖ BURIUOTOJŲ KLUBAS

Jūros skautų pastangomis Melbourne š. m. kovo mėn. 9 d. įsistėgė Būriuotojų Klubas. Steigiamajame susirinkime buvo patvirtintas klubo statutas ir išrinkta vadovybė šios sudėties: Dr. Didžys — klubo komodoru, R. Krausas — sekretorium — išdinininku ir A. Gabecas — turto valdytoju. Revizijos komisijon išrinkti šie: J. Pečiulis ir Č. Olišauskas. Kluban įsirašė 10 būriuotojų tikraisiais nariais. Šiuo metu jie turi jau du pastatus būriuoti. Klubo vadovas Dr. Didžys buvo Lietuvoje Būriuotojų Sąjungos pirmininku ir turi ilgametį būriavimo patyrimą. Gero vėjo mūsų broliams, vandens sporto mėgėjams!

NUSISEKUSI IŠKYLA

Šiomis dienomis Melbourne skautai ir skautės, vadovaujami draugininku A. Karpavičiaus ir Alės Rubaževičiūtės, padarė dviejų dienų su nakvyne iškylą. Gražiame gamtos prieglobsty sklido dainų garsai, veržėsi džiaugsmas ir linksma nuotaka žaidžiant. Mokėsi jaunesnieji valgių virti ir sargybą nešti. Mūsų jaun. broliai ir sesės įsigijo nemažą patyrimą. Tai gražus žingsnis į didesnio masto stovyklavimą. Kovo 22 d. įvyko vienos dienos iškyla su paukštytėmis ir vilkiukais. Augesni ir mažesnieji turėjo progos atsigaivinti ir pabendrauti saviškių aplinkoje.

NAUJI "L. SKAUTIJOS" PRENUMERATORIAI

Susidomėjimą v. s. P. Jurgėlos veikalu auga. Naujai užsisakė šie:

GYVENIMO TIKSLAS

(Atkelta iš 8 psl.)

būdavau. Garbės troškimas, godumas pinigams taip suvaržo žmogaus laisvę. Svajojau pasidaryti didelę ir garbę asmenybę, turtingu žmogum ir net ministru. Ir štai, kada jau esu toks, matau, koks aš vienišas, koks silpnas vergas esu savo padėties, neturintis tos brangiausios eilinio žmogaus laisvės, privatiškumo. Ir kaip man pabėgti iš to užburto rato? Ach, džiaukis, prieteliau, ir didžiulis savo garbingai įsigytu amatu, kuris visuomet yra auksinis pagrindas žmogaus džiaugsmo. Esi tikrai laimingas, kol nežinai, ką reiškia tuščia garbė, titulas...

— Taip, Sir, — pakėlęs galvą ištarė valytojas, — jūsų batai jau nublizginti, Sir.

— Ačiū. Puikiai nuvalei. Štai doleris, gražos nereikia, — tegul tie centai padeda priartėti prie tolimesnio tikslo. O koks, tiesa, tavo buvo gyvenimo tikslas?

— Aš norėjau kada nors būti batų valytoju Amerikoje.

— Na, matai! Tą jau turi. Esi europietis, jei neklystu. Daug jūsiškių dabar atvažiuoja į šį kraštą. Ar Europoje turėjai kokį nors išmoktą amatą?

— Dalinai taip, Sir. Aš buvau finansų ministru.

11/Irm. Laisvėnaitė, 12/v. s. B. Dainutis.

PLEČIASI SKAUTIŠKOJI VEIKLA

Tolimame Quinslande, Brisbanės mieste, brolio A. Alčiausko pastangomis įsistėgė "Kęstučio" Draugovė. Ji jau pasirodė atlikdama Tautos šventės meninę programą dalį ir per Šv. Kazimierą suruošė laužą bei jaukų pasilinksminimą. Džiugu, kad po skautiška vėliava ima burtis ir tolimiausiuose kempeliuose lietuviškas jaunimas.

IR PIETIEČIAI NESNAUDŽIA

Paskutiniuoju metu Adelaidėje daroma žygių išjudinti skautiškąją veikimą. Šaukiamos korporacijos suėigos, laiks nuo laiko renkasi skautininkai ir vyčiai buriasi. Skautai ir skautės šeštadieniais sueina ir pasikviečia kandidatus. Pastebimas žymus pagyvėjimas.

LITERATūros VAKARAS

Čikagietės sesės suruošė įdomų literatūros vakarą su įdomia programa. Tai pavyzdys ir kitų vietovių skautams. Kūltūrinėmis pramogomis ir parengimais mes palaikome gyvasias tautos jėgas.

PARAMA MUSŲ SERGANTIEMS

Senųjų skautų "Liepsnojančios Lelijos" Melbourne Židiny suaukaavo 7 svarus ir 2 šil. ir pasiuntė negalinčiam išemigruoti sktn. A. Venclauskiui, besigydančiam Vokietijoje. Su pinigais pasiūstas ir jį užjaučias raštas su linkėjimais pasveikti. Jis dabar eina Švietimo Vadovo ir Vokietijos Rajono vadeivos pareigas.

ŠKOTŲ LYGA UŽĖMĖ STIPRIĄ POZICIJĄ DEL LIETUVOS

Škotų Lygos Europos Laisvei Ginti pirmininkas, lietuvių nuosirdus bičiulis, John F. Stewart išsuntinėjo JAV politikams, senatoriams ir kongreso nariams šio turinio raštą:

Mes esame giliai sujaudinti Jūsų simpatija, kurią Jūs parodėte lietuviams jų Nepriklausomybės šventės proga ir dėl Jūsų kilnaus ir drąsaus troškimo, kad Lietuva vėl nepriklausoma būtų atstatyta.

Taip jau likimas lėmė, kad šį raštą pasirašiusis pažinojo Lietuvą ypatingai gerai Lietuvos Nepriklausomybės laikais ir daug laiko praleido Lietuvoje. Jis turėjo daug visokių sluoksnių draugų, pradedant politiniais lyderiais, kurie buvo bolševikų išsudyti ir baigiant darbininkais. Jis nuo 1939 m. pradėjo kovoti dėl Baltijos valstybių laisvės ir tebekovoja iki šiandien. Jis smarkiai dirbo paveikdamas britų vyriausybę 1941 m., kad Baltijos valstybių bolševikinės okupacijos nepripažintų.

Toliau jis asmeniškai dirbo šia kryptimi įkurdamas Škotų Lygą, kurios pirmininku jis yra nuo jos įsikūrimo dienos. Lyga turi glaudžius ryšius su visu civilizuotu ir laisvu pasauliu ir taip pat gauna žinių iš pirmųjų šaltinių apie tai, kas vyksta už Geležinės Uždangos.

Mes palaikome visus Pasipriešinimo Sąjūdžius ir Nepriklausomybės Kovotojus visuose ne Rusijos kraštuose ir okupuotose žemėse. Ir pernai, birželio mėnesį, Lyga buvo suorganizavusi Edinburge pavergtų tautų atstovų kongresą.

Mes esame šventai įsitikinę, kad nė vienas kraštas nebus laisvas nuo Maskvos vergijos tol, kol nebus visi

Tautiečiai!

Raudonasis tvanas, kuris sunaikino mūsų tėvynės laisvę ir užliejo pusę pasaulio, šiandien graso sunaikinti visą žmoniją ir pražudyti krikščioniškąją Vakarų kultūrą.

Šiandien visame pasaulyje esančių lietuvių švenčiausia pareiga yra kovoti už tėvynės Lietuvos laisvę ir demaskuoti kenksmingą okupantų propagandą. Kovoje su bolševizmu visi turime dalyvauti. Kas nedalyvauja, tas netiesioginiai padeda tėvynės okupantams.

Mūsų ir visų rusų užgrobtų kraštų tremtinių organizacijos deda didžiausias pastangas pralaužti tylos sąmokslą ir parodyti pasauliui pasibaisėtinus Genocido veiksmus anapus geležinės uždangos.

Vokietijoje ir Amerikoje, kur yra gausesnės tremtinių masės, leidžiami įvairiomis kalbomis žurnalai ir biuletiniai vietinio krašto spaudai ir politikams informuoti. Tai davė gerų rezultatų ir dėka propagandos, šiandien Lietuvos laisvės klausimas pradedamas judinti mūsų naudai.

Australijoje, kur lietuvišką spaudą skaitančių skaičius nesudaro nė pilno 1000, yra neįmanoma mums vieniems lietuviams išleisti anglų kalboje propagandinį biuletinį, todėl mes kartu su visomis rusų užimtųjų kraštų tremtinių organizacijomis ėmėmės iniciatyvos Melbourne išleisti vieną anglų kalboje informacinį biuletinį vardu Free Word — Laisvas Žodis.

Biuletenis yra lietuvių iniciatyvoje, todėl mūsų sostinės ir pajūrio klausimais galėsime pasisakyti lietuvių interesų naudai.

Biuletinį moraliai remia A. B. N. Antibolševikinis Tautų Blokas ir Australian Committe for the Libe-

laisvi. Ir mes giliai jaučiame, kad ateities laisvei raktas yra Ukraina, dėl jos 45 milijonų drąsios tautos, jos neišsemiamų natūraliųjų turtų ir dėl jos vitalinės, geografinės, strateginės pozicijos. Ir jei Ukraina bus laisva, visi kraštai bus laisvi ir jei Ukraina bus pavergta, visi bus pavergti.

Ukrainiečiai nėra rusai. Jie visuomet buvo draugiški su Lietuva. Jie yra vakariečiai.

Mes pasisakome prieš Kerensko politiką. Jei jis įgytų valdžią Rusijoje, pasikeistų viena tiranija kita vergija, kaip lygiai rusų valdovai per 800 metų vedė pasaulio užkariavimo politiką. Ir mes didžiai apgailėstaujame, kad jis naudojasi amerikiečių finansine parama.

Škotų Lyga siūlo steigti visur panašias lygas kovai dėl bolševikų pavergtų tautų išvadavimo. Mes busime labai dėkingi, jei šioje kovoje mums pagelbėsitė. Mes džiaugtumėmės, jei būtų įsteigta "An American League for European Freedom".

Mes esame tikri, kad yra daug sąjūdžių JAV, kurie turi panašius tikslus ir ryšius su Europa. Bet mūsų ir ABN pagrindinis tikslas yra Rusijos imperijos pakeitimas ir visų nerusiškų tautų Nepriklausomybės ir laisvių atstatymas ar sukūrimas. Po to, kiekvienos tautos reikalas tvarkyti valstybinius reikalus ir santykius su kitomis tautomis. Į šią politinę sistemą įeina ir Rusija. Nerusiški kraštai nesikiš į Rusijos vidaus reikalus. Kiekviena tauta, neišskiriant ir Rusijos, laisvai tvarkysis savo etnografinėse ribose. Kadangi Maskva daug rusų privežė į okupuotus kraštus ir daug pavergtų tautų žmonių išgabeno į Rusijos gilumą, turės būti įvykdyta skubi repatria-

ration of Non — Russian Peoples of the Soviet Union.

Biuletenis iš niekur nesitiki gauti jokios piniginės paramos, todėl galės išėiti, jei per visas tautybes susidarys 1.000 prenumeratorių. Biuletenis bus savaitinis ir vieno egz. kaina bus 10 penų. Nuo gegužės pradžios iki metų galo prenumerata sudarys vieną svarą ir 10 šilg. Prenumeratorių pinigai bus padėti į banką (Commercial Bank of Australia Limited) ir jei nesusidarytų 1000 skaitytojų, pinigai bus visiems gražinti.

Mes kviečiame visus tautiečius, kurie nori prisidėti prie kovos su tėvynės okupantais, užsisakyti biuletinį ne tik sau, bet ir savo draugams australams, nes biuletinyje bus daug rašoma apie kovą su komunizmu ir aprašoma, kas dedasi anapus geležinės uždangos. Biuletenis bus siuntinėjamas australų spaudai ir politikams.

Užsakykite biuletinį savo apylinkės žymesniems žmonėms. Užsakykite ir savo darbovietės draugams, kad jie geriau suprastų mūsų padėtį. Užsakykite ir tiems, kurie yra prisigėrę Maskvos propagandos. Baisios žinios iš anapus geležinės uždangos jei neprablaivins jų galvas, tai bent sukels abejojimą jų tarpe, kas irgi bus mūsų naudai.

Vardan tėvynėje ir Sibiro taigose kenčiančių mūsų artimųjų, stokime į kovą su bolševizmu ir nepagailėkime kelių centų propagandai už tėvynės laisvę.

£1.10.0 vertės Money order arba Postal Note arba pinigus registruotam laiške nedelsdami siųskite adresu: Free Word, 100 Sutton Street Warragul, Vic.

Susidarius 1000 skaitytojų galėsime sudaryti sutartį su spaustuve ir pradėti leisti mums taip reikalingą propagandinį biuletinį.

Jeigu visoje Australijoje neatsirastų 1000 žmonių, norinčių paremti biuletinio išleidimą, tai visiems prišūstus pinigus gražinsime.

FREE WORD

Redakcinis Kolektyvas

ATSIŪSTA PAMINĖTI

W. Paul — Anglų kalbos vadovas, 1 dalis. Kalbos pagrindai. 1 sąsiuvinis. 16 psl. Kaina atskiro sąsiuvinio 10 ct. (5/5), 20 sąsiuvinų 8 dol. (£3.12.0). Adresas: The Guide of English for Lithuanians 6660 W. 147th St., Tinley Park, Ill. USA.

Viso numatoma išleisti 50-60 sąsiuvinų.

KNYGŲ LENTYNA, Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto leidžiamas Lietuvių Bibliografijos Biuletenis. Nr. 7 — 9 (38 — 40), Liepos — rugsėjo mėnesiai. Red. A. J. Ružancovas. Numerio kaina 25 ct. Adresas: Lithuanian Bibliographic Service, 602 Harvey St., Danville, Ill., USA.

Daugelio baimė Amerikoje, kad jie privalės sunkiai kovoti prieš 70 milijonų rusų, jei jie padės nerusiškoms tautoms, yra be pagrindo. Dauguma Raudonosios Armijos yra sudaryta iš pavergtų tautų žmonių. Jei bus pažadėta (ir, be abejo, ištesėta. Red.) Nepriklausomybė visoms pavergtoms tautoms, amerikiečiai susilauks daugiau kovotojų prieš bolševizmą.

Mes norime pridurti, kad p. Balutis, Lietuvos ministeris Londone, yra senas ir artimas šio rašto autoriaus draugas. (Laisv. Lietuvai)

KELIAIS SAKINIAIS

TRUMPAI

— Siamo policija uždraudė plintinti Sovietų žurnalą "New Times", nes jis kenkia tautinei gerovei.

— Adelaidėje (S. A.) elektros imonių darbininkų unija nutarė nedirbti viršvalandžių, dėl ko įvedamas elektros srovės normavimas. Pramonėi grėsia dideli nuostoliai. Tik per dvi dienas geležies pramonės nuostoliai sieks £ 200.000.

— Pietų Australijoje Uranium Hill vietovėje yra uranijaus kasyklos. Balandžio 1 d. pasirašyta sutartis, pagal kurią Australija iškasta uranijų parduos JAV-bėms ir Anglijai. Uranijus, kaip žinome, naudojamas atominės energijos gamybai.

— Balandžio 4 dieną Maskvoje prasidėjo tarptautinė ūkio konferencija, kurioje dalyvauja 450 atstovų, kurių pusė yra iš ne-komunistinių kraštų. Tik JAV-bės savo atstovų nesuuntė ir konferenciją baiktuoja. Bolševikai siekia užmegsti glaudesnius prekybinius ryšius su nekomunistiniais kraštais, nes Sov. Rusijos ūkio padėtis labai sunki.

Konferencijos išvakarėse propagandiniams sumetimais komunistai sumažino kai kurių prekių kainas 10-20%, esą, "milžiniški 1951 metų laimėjimai" leidė tai padaryti...

— Nedarbas JAV-bėse kovo mėnesį dar sumažėjo ir šiuo metu bedarbių skaičius siekia 1.800.000, kurie sudaro 2,9% visų dirbančiųjų skaičiaus.

— Italijoje įvyko eilė demonstracijų, kurių metu reikalauta Triesto uostą prijungti prie Italijos. Trijų didžiųjų atstovai ruošiasi šį klausimą svarstyti. Jugoslavijos diktatorius Tito pareiškė, kad Jugoslavija nepripažins jokio Triesto reikalo sprendimo, kuris būtų padarytas nedalyvaujant Jugoslavijai.

Dėl Triesto, kaip žinome varžosi Italija ir Jugoslavija.

— JAV-bių Prez. H. Trumanas pareiškė, kad jis nestatysias savo kandidatūros lapkričio mėnesį įvyksiantiems prezidento rinkimams.

— Šiaurės Australijoje šiais metais dėl sausų žuvo nepaprastai daug gyvulių. Mėsos eksportas ateinančiais metais dėl to turės sumažėti.

— Psichologas Walker Macfarlane, Californijos universiteto profesorius, pareiškė, kad po kruopščių tyrinėjimų nustatyta, jog mergaitės greičiau išmoksta meluoti negu berniukai. Šiuo atžvilgiu berniukai atsilikę bent dviem metais. Taigi, moterys čia gabesnės...

— Persijoje užmušta 10 žmonių laike demonstracijų, kurias suruošė komunistai pareikšti protestą prieš JAV-bių tariamai vedamą bakterioliginį karą Korėjoje. Užmuštųjų tarpe 2 policininkai.

— JAV-bės kasdien išleidžia 167 mil. dolerių gynybos reikalams.

— Darbo paklausa Australijoje mažėja. Per penkis savaites (iki vasario 29 d.) darbininkų reikalavimas sumažėjo 17.277. Tačiau tuo pat laiku dar buvo 84.000 laisvų vietų — trūko darbininkų. Paklausa mažėja nekvalifikuotų darbininkų.

— Gegužės mėnesį bus pasirašyta su Vakarų Vokietija taikos sutartis, pagal kurią Vokietija tampa beveik visiškai suvereninė valstybė.

— Atėnuose (Graikijoje) įvykdyta mirties bausmė keturiems asmenims, nuteistiems už špionažą.

— Tunise neramumams kartojančios prancūzų policija areštavo per 800 nacionalistų ir komunistų, kurie neramumus organizuoja. Areštuotųjų tarpe yra Tuniso premjeras ir trys ministrai.

— JAV-bėse per penkis steitus nusiaubė nepaprastai stiprus uraganas. Užmušta per 250 žmonių, sužeista per 1000. Kai kur sugriauti ištisi miesteliai. Susisiekimai nutrauktas.

SKELBIMAS

1952 metų balandžio 25 d. Adelaidės Lietuvių Sporto Klubas "Vytiš" sporto sezono atidarymo proga ruošia

GRANDIOZINIŲ VAKARŲ
BALIŲ

Osborne Hall, 122 Gauger Street.
Veiks bufetas.
Visas pelnas skiriamas sporto reikalams.

Adelaidės Liet. Sporto Klubas
"Vytiš"

MEDŽIO STATYBOS DARBAI

Mes dirbame duris, langus bei virtuvės įrengimus ir atliekame visus kitus medžio statybos darbus.

Užsakymus priima:

J. Langevičius ir A. Šliužas
3 Talbot Rd., Croydon (Adelaide)

SAMBURIO "ŠVIESA" SYDNEY
SKYRIAUS PARENGIMAI:

— Antrą Velykų dieną, balandžio 14, didžiojoje Paddington Town Hall salėje rengiamas vakaras-balius. Pradžią 19 val. Pelnas studijoms remti.

— Penktadienį, gegužės 23 d. Milsons Point, Ennis Rd. 12-14, įvyks Kun. Butkaus paskaita tema: "Bažnyčia ir valstybė". Po paskaitos pobūvis. Pradžią 18 val. 30 min.

Visada pasiruošę sąžiningai patarauti

TAXI — SUNKVEŽIMIAI
(Taxi-trucks)

Kviesti tel. FA 1805 (visą parą)

LIETUVIŠKA KIRPYKLA

65 Angus St., Australia Hall
(Adelaide)

Darbas atliekamas europietišku stilium. Atsilankykite — įsitikinsite!

NAMUS

AR ŽEMĖS SKLYPŲ
geriausia pirkti tarpininkaujant

WESTERN & COCKS

Nekilnojamojų turtų pardavimo agentams. Sąžiningas patarnavimas. Sutvarkomi visi pirkimo ir paskolos gavimo dokumentai.

Adresas:

Savings Bank Buildings
(8-tas aukštas)
Kings William St. Adelaide
Tel. C 3942, priv. X4461 ir
LF 3350

Pigiai ir tvirtai patys pastatysite sau namą, kai

STATYBOS BIURAS

parūpins Jums brėžinius, specifikacijas, medžiagoms leidimus, statybai pinigų, statybinę medžiagą ir nurodys teisingą statybos eigą. Kreiptis:

271 Melbourne St.,
North Adelaide... Tel. M9847

Visuose reikaluose Jums padeda

JUOZO ŽUKAUSKO

KALBINĖ — TEISINĖ — INFORMACINĖ PAGALBA

Dokumentų vertimai ir jų tvirtinimas. — Visų rūšių raštai angliškai — Visokeriopa informacija. — Kalbinė pagalba ir reikalų sutvarkymas įstaigose

Atsakymai į klausimus. + Pasitarinama ir korespondenciniu būdu.

Kreiptis:

Kasdien 2 — 5 val. p. p.
15 Manchester Unity Building
160 Castlereach Street
Sydney Tel.: M4878

Kasdien 6 — 8 val. vak. —
10 Peel St.
Kirribilli,
Sydney.

Tel.: XB4312

Korespondencijai adresas: Box 58, Milson's Point P.O. NSW

PADĖKA

ALB Krašto Valdyba reikią savo gilią ir nuoširdžią padėką dailininkui J. BISTRICKUI, Naujųjų Australų Kilnojamosios Meno ir Tautodailės Parodos, lietuviškojo ir bendro meno skyrių tvarkytojui, kuris tikrai nuoširdžiai ir atsidėjęs tvarkė ir vadovavo lietuviškajam skyriui, nesigailėdamas vargo ir triūso ir įdėdamas visą savo sielą ir rūpestį, kad tik geriau ir tinkamiau tas skyrius atrodytų.

Taip pat reikiame nuoširdžia padėką visiems tautiečiams, praturtintiems parodą eksponatais o taipogi įvairiose vietovėse parodoje būdėjusioms tautiniais rūbais tautiečiams.

Dėkojame ALB Apylinkių pareigūnams, kurie vietose prisidėjo ir padėjo parodos reikaluose.

Tik bendru darbu, bendra talka visada daugiau atsiuksime, todėl ir ateityje talkininkaukime kiekvienam lietuviškam bendram darbui.

ALB KRAŠTO VALDYBA

Paieškomas

BRONIUS GRIGALIUNAS

Paieško Kostas Dragunaitis, 2146 Smead ave., Toledo 6, Ohio, U. S. A.

PADĖKA

Lietuvių Moterų Sekcija prie A. L. B. Adelaidės skyriaus valdybos nuoširdžiai dėkoja p. Vladui Morkiui už persiųstus sekcijai grynais pinigais £2 ir "Australijos Lietuvis" B-vės paskolos lankštus £2, kaip paramą jos drabužiu, ir už gražius linkėjimus. Nuoširdus ačiū!

Kanados Lietuvių Savaitraštį "NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ" užsisakyti ir už jį atsilyginti galima per "Australijos Lietuvis" Leidyklą Metinė prenumerata £2.10.0

Prašau atsilipti

JULIŲ POŠKŲ

gyvenusį Whyalla, S. A. Mano adresas: K. Adickas, 16 Pieree St. Yarraville, Melbourne, Vic.

Aili ir Paul Kurm

prašo atsilipti

Dr. K O C Ė N A,

buvusį IRO II klasės med. gydytoją Wildflecken ir vėliau Schweinfurte Vokietijoje.

Jį patį arba asmenis, ką nors apie jį žinančius, prašome sašyti šiuo adresu: Aili ir Paul Kurm, 627 Milton St., Apt. 3, MONTREAL, Canada.

PARDUODAMAS SKLYPAS

su vaismedžiais Woodlands Parke, 53 X 131 pėdų ploto. Kaina £250. Teirautis IAL Redakcijoje.

MOKYKLA — LIETUVYBĖS
TVIRTOVĖ

Pirkdami

MOTINOS MOKYKLOS

ženklelius — ją stiprinsite! Ženkleliai yra po 5, 10 ir 50 pensų. Gaunami AL Leidykloje.

LIETUVIŲ KULTūros FONDO
SUSIRINKIMAS

Lietuvių Kultūros Fondo Adelaidės Skyriaus steigiamasis susirinkimas šaukiamas š. m. balandžio 27 d. 17 val. šv. Juozapo bažnyčios salėje, Pirie Street.

Visus tautiečius kviečiame dalyvauti, nes jis bus visiems svarbus.

Steigėjų vardu

Antanas Rūkštelė

KARALIAUS MINDAUGO
INSTITUTAS

Skelbia 1952 metams Melbuorne, Viktorija, sekantį viešų paskaitų ciklą:

1. Gegužės mėn. 18 diena. P. V. Raulinaitis. Lietuvos Valstybės Konstitucija (piliečių teisės ir valstybės valdžios galios). Ši paskaita skiriama Lietuvos Valstybės Konstitucijos 30 metų sukakties minėjimui.

2. Birželio mėn. 8 diena. J. Kalpokas. Žmogaus teisės ir pagrindinės laisvės.

3. Liepos mėn. 13 diena. A. Zemribas — Zubras. Lietuviai rašytojai svetimomis kalbomis.

4. Rugpjūčio mėn. 3 diena. V. Jakutis. Lietuvos ekonomikos pagrindai 1922 metų Lietuvos Valstybės Konstitucijoje. Antroji paskaita Lietuvos Valstybės konstitucijos 30 metų sukakties.

5. Rugpjūčio mėn. 24 diena. A. Vaičiaitis. Lietuvių liaudies menas.

6. Rugsėjo mėn. 21 diena. V. Didžys. Vakarų Lietuvos kultūros augimas.

7. Spalio mėn. 12 diena. Kun. P. Vaseris. Religinis indiferentizmas — kultūrinė krizė.

8. Lapkričio mėn. 9 diena. Br. Zumeris. Didieji pasaulio istorijos įvykiai.

9. Lapkričio mėn. 26 diena. S. Balčiūnas. Treminis Lietuvos išlaisvinimo darbe.

Pastaba. Paskaitos vyksta sekmdieniais St. JOHN CHURCH parapijos salėje prie bažnyčios, 12 val. 45 min. ir trunka apie 45 min. kiekviena. Paskaitai pasibaigus leidžiami paklausimai.

Salė yra Victoria Parade kampo Hoddle Street, East Melbourne.

AUSTRALIJOS LIETUVIS

redaguojamas Redakcinės Kolegijos. Redaktorius Jurgis Glušauskas LEIDĖJAS — Australijos Lietuvis Leidykla.

RAŠTUS Redakcija taisy ir trumpina savo nuožiūra. Honorarai mokami tik iš anksto susitarus.

PRENUMERATA: meta m s £2.10.0; pusei metų — I pusmečiui £1.11.0, II-ram pusm. £1.6.0; metų ketvirčiui — I ketv. 19/0, II-IV ketvirčiams po 14/0 (I pusmečio ir I ketv. prenumeratą įskaityta kalendoriaus vertė — 5/0). Užsienin kaina: metams £2.5.0, pusei metų £1.6.0. Atskiras numeris 1/9.

SKELBIMAI: 2/0 už kvadratinį colį, neprekybiniai po 2 pensus už žodį. Už skelbimų turinį Redakcija neatsako.

Adresas:

AUSTRALIJOS LIETUVIS

35, Cator St., Hindmarsh
ADELAIDE, S. A.

The Australian-Lithuanian the Lithuanian fortnightly. Authored Jurgis Glušauskas, 35 Cator St., Hindmarsh, S. A.

Printed by Australijos Lietuvis: Publ. Co., 35 Cator St., Hindmarsh.